

Raadsvergadering	17 mei 2016
Volgnummer	33-2016
Onderwerp	Beleid Participatiewet 2016 e.v.
Programmanummer	4 Sociale zekerheid
Registratienummer	2016-11885
Collegevergadering	05-04-2016
Portefeuillehouder	Wethouder Willems
Organisatieonderdeel	BO Sociaal
Behandelend ambtenaar	M Driessen/H Cratsborn/K Hendrikxs Telefoonnummer: 043-350 4693 martin.driessen@maastricht.nl
Bijlagen	bijlage 1 Raadsbesluit bijlage 2 Verordening Re-integratie, Participatie en Tegenprestatie Maastricht Heuvelland 2016 e.v. (B2) bijlage 3 Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Maastricht Heuvelland 2016 e.v. (B3) bijlage 4 Schematisch vergelijk documenten Participatiewet 2015 en 2016 (B10)
Ter inzage in raadsportefeuille	-

AAN DE GEMEENTERAAD

Samenvatting

Voor een optimale uitvoering van de Participatiewet, ingevoerd per 1 januari 2015, zijn eind 2014 een beleidsplan, diverse verordeningen en uitvoeringsbesluiten voor de regio Maastricht-Heuvelland vastgesteld. Op grond van de ervaringen opgedaan in 2015, kunnen nu verbeteringen en innovaties in dat beleid worden doorgevoerd. Tevens is bijstelling nodig vanwege aanpassing van de wet. Benadrukt wordt dat alle beleidsdocumenten wederom in gezamenlijkheid door de gemeenten in de regio Maastricht-

Heuvelland zijn opgesteld. Daarbij is uiteraard de input van de diverse EVI-panelen (cliënten- en adviesraden, raadsleden, wethouders en professionals) meegenomen.

Het overkoepelend kader voor het beleid Participatiewet 2016 e.v. wordt nog steeds gevormd door het Beleidskader Participatiewet Maastricht-Heuvelland, zoals dat in februari 2014 door de zes gemeenteraden (en het toenmalig AB Pentasz) is vastgesteld. Met de collegebesluiten inzake 'toekomst van MTB en organisatie re-integratie 2016 e.v.' is medio 2015 nadrukkelijk de dienstverlening richting burgers conform het drieluik diagnose-plaatsing-ontwikkeling, zoals ook vastgelegd in het beleidskader, nogmaals regiobreed onderschreven. En de recent vastgestelde Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland 2022 vormt inmiddels het integrale beleidsplan.

In de basis komt het voorliggend beleid Participatiewet 2016 e.v. nog grotendeels overeen met de nu geldende stukken. Wijzigingen van de verordeningen en uitvoeringsbesluiten komen in hoofdzaak voort uit het EVI-traject, de programmalijnen zoals vastgelegd in de Toekomstagenda Sociaal Domein en uiteraard bijstelling van de wet. Ten opzichte van het beleid 2015 heeft vooral een duidelijke dereguleringslag plaatsgevonden; het aantal stukken en het aantal regels is aanzienlijk verminderd en er is meer ruimte gecreëerd voor maatwerk en vakmanschap. Dit was immers een meer dan duidelijke oproep van alle panelen in het EVI-traject. Hiermee wordt ingespeeld op de belangrijkste doelstelling van de Toekomstagenda: de mens centraal en niet het systeem.

Onderhavig raadsvoorstel ziet nu op aanbieding van een tweetal gewijzigde verordeningen aan de gemeenteraad. Dit, onder gelijktijdige intrekking van de verordeningen (drie). Na inwerkingtreding zijn al deze beleidsdocumenten gelijklopend voor de zes Maastricht-Heuvelland gemeenten. Hiermee wordt een eenduidige dienstverlening richting de inwoners bevorderd, alsmede een efficiënte gezamenlijke uitvoering door Sociale Zaken Maastricht Heuvelland.

Overigens blijven vijf vigerende verordeningen ongewijzigd doorlopen. Bijgevoegd overzicht geeft een schematisch vergelijk tussen de documenten 2015 en 2016.

Beslispunten

Geadviseerd wordt:

vast te stellen

de Verordening re-integratie, participatie en tegenprestatie Participatiewet Maastricht Heuvelland 2016 e.v.;

de Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Maastricht Heuvelland 2016 e.v.

onder gelijktijdige intrekking van

de Verordening re-integratie en tegenprestatie Participatiewet Maastricht Heuvelland 2015, vastgesteld op 16 december 2014;

de Afstemmingsverordening Participatiewet Maastricht Heuvelland 2015, vastgesteld op 16 december 2014 en;

de Afstemmingsverordening IOAW en IOAZ Maastricht Heuvelland 2015, vastgesteld op 16 december 2014.

1. Aanleiding, bevoegdheden en context.

Voor een optimale uitvoering van de Participatiewet, ingevoerd per 1 januari 2015, zijn eind 2014 een beleidsplan, diverse verordeningen en uitvoeringsbesluiten voor de regio Maastricht-Heuvelland vastgesteld. Op grond van de ervaringen opgedaan in 2015, kunnen nu verbeteringen en innovaties in dat beleid worden doorgevoerd. Tevens is bijstelling nodig vanwege aanpassing van de wet. Benadrukt wordt dat alle beleidsdocumenten wederom in gezamenlijkheid door de gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland zijn opgesteld. Daarbij is uiteraard de input van de diverse EVI-panels (cliënten- en adviesraden, raadsleden, wethouders en professionals) meegenomen.

Het overkoepelend kader voor het beleid Participatiewet 2016 e.v. wordt nog steeds gevormd door het Beleidskader Participatiewet Maastricht-Heuvelland, zoals dat in februari 2014 door de zes gemeenteraden (en het toenmalig AB Pentasz) is vastgesteld. Met de collegebesluiten inzake 'toekomst van MTB en organisatie re-integratie 2016 e.v.' is medio 2015 nadrukkelijk de dienstverlening richting burgers conform het drieluik diagnose-plaatsing-ontwikkeling, zoals ook vastgelegd in het beleidskader, nogmaals regiobreed onderschreven. En de recent vastgestelde Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland 2022 vormt inmiddels het integrale beleidsplan.

In de basis komt het voorliggend beleid Participatiewet 2016 e.v. nog grotendeels overeen met de nu geldende stukken. Wijzigingen van de verordeningen en uitvoeringsbesluiten komen in hoofdzaak voort uit het EVI-traject, de programmalijnen zoals vastgelegd in de Toekomstagenda Sociaal Domein en uiteraard bijstelling van de wet. Ten opzichte van het beleid 2015 heeft vooral een duidelijke dereguleringslag plaatsgevonden; het aantal stukken en het aantal regels is aanzienlijk verminderd en er is meer ruimte gecreëerd voor maatwerk en vakmanschap. Dit was immers een meer dan duidelijke oproep van alle panels in het EVI-traject.

Onderhavig raadsvoorstel ziet nu op aanbieding van een tweetal gewijzigde verordeningen aan de gemeenteraad. Dit, onder gelijktijdige intrekking van de verordeningen (drie). Na inwerkingtreding zijn al deze beleidsdocumenten gelijklopend voor de zes Maastricht-Heuvelland gemeenten. Hiermee wordt een eenduidige dienstverlening richting de inwoners bevorderd, alsmede een efficiënte gezamenlijke uitvoering door Sociale Zaken Maastricht Heuvelland.

Overigens blijven vijf vigerende verordeningen ongewijzigd doorlopen

2. Gewenste situatie.

Op 1 januari 2015 is de Participatiewet in werking getreden. Hiermee zijn de Wet werk en bijstand (WWB), de Wet sociale werkvoorziening (WSW) en een deel van de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) (grotendeels) samengevoegd. Doel hiervan is mensen die nu nog aan de kant staan, meer kansen te geven om naar vermogen in hun eigen levensonderhoud te voorzien en, wanneer dat (nog) niet lukt, om naar vermogen mee te doen in de samenleving. Op die manier worden burgers in staat gesteld om ervaring op te doen en zich verder te ontwikkelen. Zij doen dat in de (eigen) wijken en kernen van de regio Maastricht-Heuvelland, in het beheer van de openbare ruimte, bij maatschappelijke organisaties, bij verenigingen etc. Ook kan op deze manier een koppeling gemaakt worden met andere beleidsvelden (zoals de Wmo).

Voor een optimale uitvoering van de Participatiewet zijn eind 2014 het beleidsplan Participatiewet en de bijbehorende verordeningen en uitvoeringsbesluiten vastgesteld door de raden en colleges van de gemeenten Maastricht (16.12.2014 respectievelijk 04.11.2014) en Valkenburg aan de Geul (15.12.2014 respectievelijk 04.11.2014) alsmede door het AB (10.12.2014) en DB (18.11.2014) van de toenmalige RSD Pentasz Mergelland. (Dit beleid is met de opheffing van Pentasz eind 2015 opnieuw vastgesteld door de afzonderlijke Pentasz-gemeenten.) Gelet op de onduidelijkheden rondom de Participatiewet op het moment van invoering alsook het streven naar een zo integraal mogelijke benadering van het sociaal domein, is 2015 daarbij als een overgangsjaar bestempeld, waarin de Maastricht-Heuvellandgemeenten samen met de diverse stakeholders ervaring opdoen om tot verbetering en innovatie te komen.

Dit interactieve beleidsproces, het zogeheten EVI-traject, heeft inmiddels geresulteerd in de integrale Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland 2022 (vastgesteld in de diverse raadsvergaderingen van februari 2016). Tevens heeft het traject meer inzicht gegeven in de gewenste

beleidsaanpassingen voor 2016 e.v. op het gebied van de Participatiewet. Initieel was het dan ook de bedoeling het bijgestelde (concept) beleid Participatiewet gelijktijdig met de Toekomstagenda ter besluitvorming aan te bieden. Gaandeweg is dat echter bijgesteld, met name als gevolg van de landelijke planning omtrent de Verzamelwet SZW 2016, welke de Participatiewet nog op een aantal punten wijzigt.

Voor wat betreft de Participatiewet is uit het EVI-traject vooral duidelijk geworden dat er een grote behoefte bestaat aan deregulering en ontbureaucratisering, aan ruimte voor maatwerk en vakmanschap. Zowel voor de burger als de professional. Daarnaast is door de EVI-deelnemers aandacht gevraagd voor vroegsignalering en preventie, de verbinding tussen economisch en sociaal beleid alsook participatie in de eigen buurt of kern. Tevens worden experimenten met betrekking tot regelvrije zones en met betrekking tot de bijstand (zgn. vertrouwensexperiment) van belang geacht. Bovendien is het zaak om middels een mensgerichte aanpak tot een inclusieve arbeidsmarkt te komen.

Maximaal maatwerk

Getracht is deze behoefte aan deregulering en ontbureaucratisering al te vertalen in de beleidsdocumenten Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2016 e.v. Het aantal stukken is ten opzichte van 2015 dan ook aanmerkelijk terug gebracht en er is voor gekozen om niet meer vast te leggen dan strikt noodzakelijk. Zo geldt nog steeds het Beleidskader Participatiewet Maastricht-Heuvelland dat in februari 2014 is vastgesteld door de zes gemeenteraden alsook het collegebesluit inzake 'toekomst van MTB en organisatie re-integratie 2016 e.v.' waarmee nadrukkelijk de dienstverlening richting burgers conform het drieluik diagnose-plaatsing-ontwikkeling nogmaals regiobreed is onderschreven. Daarnaast wordt alle landelijke wet- en regelgeving en toelichtende informatie van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) niet meer herhaald in de gemeentelijke documenten.

Vanuit de maatwerkgedachte laten de Maastricht-Heuvellandgemeenten met het nieuwe beleid ook nadrukkelijk een aantal eerder gestelde regels los. Zo komen de re-integratievoorzieningen voor de brede doelgroep van de Participatiewet beschikbaar en wordt het instrumentarium vereenvoudigd. Dit is wellicht nog wel de meest ingrijpende beleidswijziging ten opzichte van 2015; iedereen kan, afhankelijk van zijn persoonlijke situatie en op maat, gebruik maken van deze voorzieningen (enkele uitzonderingen daargelaten). Hiermee dragen de gemeenten bij aan de vormgeving van een inclusieve arbeidsmarkt, waarin iedere burger naar vermogen zijn positie kan innemen en rol kan vervullen. Burger en professional

krijgen maximale ruimte voor maatwerk en optimale mogelijkheden om te werken of te participeren naar vermogen. Economische zelfredzaamheid is immers het belangrijkste doel van de Participatiewet en dus van het gemeentelijk beleid. Waarbij uiteraard ook aandacht uitgaat naar de mensen die nog niet toe zijn aan (regulier) werk. De individuele situatie van de burger en diens mogelijkheden staat altijd voorop.

Het uitgangspunt van het beleid 2016 e.v. is dan ook de burger en diens specifieke kansen, mogelijkheden en omgeving. Niet de vraag “Waar heeft u recht op?” staat centraal, maar “Wat heeft u nodig in uw situatie en hoe kunnen we u faciliteren zodat u het zelf kunt doen?”. Een samenleving waarin burgers op eigen kracht en door het zelf te organiseren hun problemen oplossen, waar de vraag van de burger en de sociale omgeving centraal staat. Hierbij zijn wetten en instituties ondersteunend en faciliterend. Dat vraagt van de Maastricht-Heuvellandgemeenten om een dienstverlening in samenhang, dicht bij de burgers, maar vooral op maat, waarbij het gesprek met de burger en niet de indicatie centraal staat. Het is aan de burger om de regie over zijn leven te houden en aan de professional, van gemeente en partnerinstellingen, om daarin te faciliteren.

Uiteraard betekent deregulering ook een cultuuromslag, loslaten en vertrouwen. Er wordt immers minder gewerkt vanuit vastgestelde regels en meer op basis van vertrouwen. Dit geldt voor alle betrokkenen: burgers, professionals, cliënten- en adviesraden, bestuur, politiek, beleid en uitvoering. De achterliggende gedachte is dan ook samenwerken en samen doen. Iedereen is nodig om de sociale zekerheid in Nederland kwalitatief op een hoog niveau én betaalbaar te houden. Zo wordt samengewerkt met de zes gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland én in de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg (met de 18 gemeenten). Samen met maatschappelijke partners en werkgevers is er een gedeelde verantwoordelijkheid om mensen naar werk en/of participatie toe te leiden. Burgers die een beroep doen op de sociale zekerheid hebben daarbij de verantwoordelijkheid om zoveel mogelijk op eigen kracht onderdeel te zijn van de samenleving.

De opgave

Bij de uitvoering van de Participatiewet is de opgave zoveel mogelijk mensen (met én zonder arbeidsbeperking) tegen zo laag mogelijke kosten aan het werk te helpen. Daarbij dient het aantal mensen dat aan het werk is minimaal gelijk te blijven aan het aantal voor de invoering van de Participatiewet.

Als gevolg van de verruiming van de gemeentelijke doelgroep met WSW-ers en Wajong-ers (mensen die niet meer in die regelingen terecht kunnen) verschuift het accent nog meer naar het arbeidsfit maken van mensen. De samenwerking in publiek-private omgeving is hierbij nadrukkelijk van meerwaarde, vanwege de reguliere omgeving waarin mensen actief zijn.

De maatwerkgerichte dienstverlening aan de burger moet integraal, eenvoudig en toekomstbestendig worden georganiseerd en uitgevoerd. Dit geldt zowel voor de toeleiding naar werk (re-integratie) als voor inkomensondersteuning (inkomen en armoede).

Re-integratie

De Participatiewet beoogt gemeenten via re-integratie het instrument in handen te geven om mensen naar werk toe te leiden en hiermee tal van problemen die spelen in gezinnen te voorkomen, beheersbaar te krijgen dan wel op te lossen. Immers, met werken verwerven mensen economische onafhankelijkheid, kunnen ze in hun eigen levensonderhoud voorzien, nemen ze deel aan sociale verbanden en zijn ze beter in staat (financiële) vraagstukken het hoofd te bieden. Pas wanneer de bestaanszekerheid gegarandeerd is, ontstaat ruimte voor verdere ontwikkeling en zijn mensen beter in staat te investeren in zichzelf en hun omgeving. In het Beleidskader Participatiewet Maastricht-Heuvelland is reeds vastgelegd dat de burger voorop staat en dat hij werkt naar vermogen, bij voorkeur bij reguliere werkgevers. Hierbij wordt aangesloten op het reguliere proces van de (eu)regionale arbeidsmarkt. De eigen verantwoordelijkheid van mensen staat daarbij centraal; van hen wordt gevraagd dat ze vooral zelf op zoek gaan naar werk. Wanneer dat (nog) niet lukt, dan treedt de gemeente faciliterend op en biedt zij daartoe integrale en maatwerkgerichte dienstverlening, toegesneden op de mogelijkheden van de burger. Primair gericht op werk, maar daar waar dat nog niet kan op participatie. Werk (maar ook participatie) draagt immers bij aan de versterking van de eigen kracht. Iedere interventie is daarom gericht op werken en meedoen.

verordening re-integratie, participatie en tegenprestatie

Om het hoogste doel, regulier werk, te behalen worden vormen van werk en voorzieningen ingezet, afgestemd op de mogelijkheden en de situatie van de burger. Zoals gezegd wordt er vanuit die maatwerkgedachte voor gekozen om de voorzieningen in het kader van re-integratie voor de brede doelgroep van de Participatiewet in te zetten en het instrumentarium te vereenvoudigen. Deze ontwikkeling brengt met zich mee dat het aantal regels en dus ook de hoeveelheid stukken flink afneemt;

van één verordening en 14 uitvoeringsbesluiten naar één verordening en één uitvoeringsbesluit (en het onderdeel groeibanen van het uitvoeringsbesluit gesubsidieerde arbeid). Inhoudelijk ziet de bijgestelde verordening nog steeds op een integrale dienstverlening volgens het Work First-principe en het drieluik diagnose-plaatsing-ontwikkeling.

workfirst

Wanneer iemand zich bij de gemeente meldt voor een uitkering dan wel ondersteuning (en tot de doelgroep van de Participatiewet behoort), dan vindt volgens het Work First-principe een directe confrontatie met werk plaats. Werk gaat immers boven uitkering. Uiteraard vindt confrontatie met regulier werk allereerst plaats via het werkgeversservicepunt Podium24, maar ook via alle andere kanalen die op de arbeidsmarkt voor handen zijn. Mensen die in staat zijn zelfstandig naar werk te zoeken, gaan dan ook eerst vier weken zelf aan de slag. Daarna volgen de andere vormen van werk die de Participatiewet biedt: gesubsidieerd werk, werken met behoud van uitkering, tegenprestatie, het Maastricht-Heuvelland alternatief beschut werk. In het kader van de Work First aanpak kan ook het Transferium Werk en Bijstand worden ingezet. Hier komen mensen meteen in een reële werkomgeving terecht en kunnen zij hun werknemers- en vakvaardigheden onderhouden en ontwikkelen. Ook wordt aan de hand van het werken in het TWB de diagnose gesteld zoals deze onderstaand nader wordt toegelicht.

Voor de doelgroep jongeren (tot 27 jaar) vindt de confrontatie met werk vooral via scholing plaats. Jongeren moeten immers voldoende en adequaat opgeleid de arbeidsmarkt kunnen betreden. Met hen zal dus eerst worden bekeken of scholing nog een optie is alvorens één van de vormen van werk wordt ingezet. Net zoals werk boven uitkering gaat, gaat daarmee scholing boven uitkering. Wanneer scholing echter geen optie (meer) is, moeten ook jongeren zich zo breed mogelijk richten op werk. Voor hen geldt immers bij uitstek dat de periode in de uitkering zo kort mogelijk moet zijn.¹ De aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt is dan ook cruciaal, waarbij met name oog dient te zijn voor de bijzondere kenmerken van de jongeren die voorheen in de Wajong zouden stromen. Hierbij loopt het pad van de aanvrager als uitgangspunt altijd langs de route diagnose-plaatsing-ontwikkeling. Individueel maatwerk is hierbij leidend en burger en professional geven daaraan samen invulling.

---

¹ Zie ook Buitenspel; De uitvoering voor jongeren in de WW en de WWB; Inspectie SZW april 2015

diagnose

Aan de kop van en tijdens het gehele proces van werktoeleiding en inkomensondersteuning vindt doorlopend diagnostiek plaats. Tijdens de diagnose brengt de klantmanager op methodische wijze de mogelijkheden tot werken en participeren van de burger in beeld, middels:

1. quick scan;
2. verdiepende en praktijkdiagnostiek (TWB);
3. loonwaardebepaling.

Hiervoor wordt informatie verzameld op meerdere leefgebieden, waarbij uiteraard ook gebruik gemaakt wordt van informatie die elders, bijvoorbeeld in het onderwijs, voorhanden is.

plaatsing

Vanuit de Work First gedachte wordt de burger zoals gezegd al vanaf de eerste melding geconfronteerd met werk. Na een eventuele initiële zoekperiode gaat hij dan ook meteen aan de slag in één van de vormen van werk in een reële werkomgeving. Dit draagt enerzijds bij aan het proces van diagnose, maar bevordert vooral ook de mogelijkheden voor inschakeling op de arbeidsmarkt.

ontwikkeling

Wanneer de burger dan geplaatst is in één van de vormen van werk, en naar vermogen aan de slag is, is het dus van belang dat hij zich verder kan ontwikkelen. Voor deze ontwikkeling is een aantal voorzieningen beschikbaar, waaronder scholing, training, begeleiding, etc. De inzet van die voorzieningen is uiteraard toegesneden op de mogelijkheden en de situatie van de betreffende persoon. Zo wordt deze in staat gesteld om uiteindelijk uit te stromen naar regulier werk en zelfstandig in het eigen levensonderhoud te kunnen voorzien. Tot die tijd is de ontwikkeling er minimaal op gericht om naar vermogen te kunnen participeren in de samenleving.

(EU)regionale arbeidsmarkt

Ondanks dat de Participatiewet een decentralisatie is, is de ontwikkeling merkbaar dat het Rijk meer en meer zaken centraal wenst te regelen, althans op het niveau van de arbeidsmarkt. Zo zijn de no risk polis en mobiliteitsbonus (belastingmaatregel) inmiddels geharmoniseerd met die van het UWV (naar voorbeeld van die laatste). Daarnaast krijgt het UWV een steeds prominentere rol toebedeeld op het terrein van diagnose (bijvoorbeeld bij de indicatie voor de garantiebannen). Het lijkt logisch dat de gemeenten

aansluiting zoeken bij deze laatste ontwikkeling, aangezien ook dit tot vereenvoudiging voor de burger leidt. Om die reden is in de re-integratieverordening dan ook expliciet vastgelegd dat wanneer het gemeentelijk beleid afwijkt van afspraken die in de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg gemaakt zijn, deze laatste prevaleren.

De arbeidsmarkt beperkt zich immers niet tot een individuele gemeente. Regionaal wordt samengewerkt binnen Maastricht-Heuvelland én de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg (18 gemeenten). In Zuid Limburg worden binnen vijf jaar forse tekorten op de arbeidsmarkt verwacht. LED (Limburg Economic Development²) spreekt over 24.000 arbeidsplaatsen, waarvan 17.000 nieuwe door een intensivering van het economisch beleid in Limburg. In het verleden is al geconstateerd dat de regio economische groeikansen heeft laten liggen als gevolg van het ontstane tekort aan personeel. Bedrijven haken dan af, verplaatsen zich of stellen investeringen uit. Die urgentie is niet theoretisch, gelet op de actuele uitbreidingsvraag bij o.a. VDL Nedcar en in de logistieke sector. Aan de aanbodzijde staan 23.000 mensen, die kunnen, willen of moeten werken, aan de kant. Het momentum om de reeds bestaande samenwerking tussen het economische en het sociale domein te intensiveren en verder te verankeren is dus aangebroken. De op tripool-niveau (Maastricht, Heerlen en Sittard-Geleen) betrokken portefeuillehouders, primair georganiseerd via het Regionaal Arbeidsmarkt Netwerk (RAN) en Limburg Economic Development (LED) hebben recent dan ook de handen ineen geslagen om te komen tot de gewenste verknoping en een integrale arbeidsmarktagenda Zuid-Limburg.

Ondanks de enorme kansen in Zuid-Limburg, sluiten de Maastricht-Heuvellandgemeenten zich niet op binnen de muren van de arbeidsmarktregio. Zuid-Limburg grenst immers aan drie kanten aan België en Duitsland; een achterland met enorme arbeidsmarkt mogelijkheden (voor met name laag geschoold werk), waar meer en meer gebruik van moet worden gemaakt. Met dit achterland wordt nog actiever contact gezocht en de samenwerking wordt versterkt. Op basis van de goede ervaringen met de Duitse arbeidsmarkt van de voormalige sociale dienst Pentasz, i.c. de gemeente Vaals, zijn ook de andere gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland aangehaakt en is de blik inmiddels verruimd naar België.

---

² LED werkt als netwerkorganisatie, triple helix samengesteld, met het bedrijfsleven aan het stuur. Bedrijfsleven, onderwijs- en kennisinstellingen, gemeenten en provincie werken elk vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en bevoegdheid samen aan één en hetzelfde programma.

Podium24

Om tot een goede match te komen tussen het werknemersaanbod en de vraag van werkgevers is een effectieve, eenduidige (eu)regionale werkgeversbenadering noodzakelijk. Waar eerder nog vooral de aandacht uitging naar het plaatsen van burgers die op het moment van plaatsing arbeidsfit zijn, is met de komst van de Participatiewet en de Banenafpraak de vraag van de werkgevers uitgebreid richting het plaatsen van mensen die (nog) niet arbeidsfit zijn. Voor Maastricht-Heuvelland is de werkgeversdienstverlening vanaf 2016 dan ook vraaggericht én aanbodgeschikt vormgegeven. Hiertoe zijn in Stichting Podium24 alle activiteiten samengebracht die te maken hebben met het plaatsen van mensen. Hiermee wordt bewerkstelligd dat werkgevers bij één centraal punt terecht kunnen met alle vragen die zij hebben (vraaggericht). Daarbij is Sociale Zaken Maastricht Heuvelland verantwoordelijk voor het ondersteunen van de burgers, zodat zij zich optimaal kunnen voorbereiden op de arbeidsmarkt (aanbodgeschikt).

Deze ontwikkeling vraagt ook om een detachingsfaciliteit voor werkgevers. Werkgevers geven namelijk aan dat zij wel werk hebben voor mensen, maar dat zij hen niet vanzelfsprekend in dienst kunnen of willen nemen. De detachingsfaciliteit neemt deze mensen in dienst en detacheert hen vervolgens naar inleners, die daarvoor een vergoeding betalen. Inmiddels is deze faciliteit, vanuit het totaalconcept van werkgeversdienstverlening waar Podium24 voor staat, ondergebracht in Podium24 BV. Aangezien dit een zelfstandige organisatie en geen gemeentelijke dienst is, wordt voorkomen dat de gedetacheerden een ambtelijk dienstverband krijgen.

Inkomen

(Inkomens)ondersteuning is aanvullend op wat mensen zelf kunnen verwerven en wordt alleen daar geboden waar dat nodig is, zonder de verantwoordelijkheid over te nemen. Immers, iedere burger is primair zelf verantwoordelijk om zo veel en zo snel mogelijk zijn eigen inkomen te verdienen. Het is de plicht van iedere uitkeringsgerechtigde zelf om werk te zoeken, te vinden en te behouden. Doet hij dat niet, dan kan de uitkering worden geweigerd. Het toezien op de naleving van die plicht is en blijft een belangrijke taak voor de gemeenten.

Ondanks de meer strikte wetgeving op dit thema, is ook ten aanzien van de inkomensondersteuning gekeken naar de mogelijkheden tot deregulering. Dit heeft geresulteerd in het samenvoegen van de beide afstemmingsverordeningen (sanctieverordeningen) en bundeling van het handavings- en

debiteurenbeleid. Op basis van de input uit de EVI-panelen en wijziging van wetgeving als gevolg van de Verzamelwet SZW 2015 is een aantal regionale uitvoeringsbesluiten op onderdelen aangepast. En waar dat nog niet eerder gebeurd was, zijn uitvoeringsbesluiten alsnog geharmoniseerd, gelet op de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie. Hierna worden de belangrijkste wijzigingen per document kort toegelicht. Opgemerkt wordt dat vaststelling van de uitvoeringsbesluiten een bevoegdheid van het college betreft. Voor een volledig beeld van de beleidswijzigingen is de toelichtende tekst van deze documenten wel in dit raadsvoorstel opgenomen.

de afstemmingsverordening

De bestaande afstemmingsverordeningen voor de Participatiewet en voor de IOAW en IOAZ zijn samengevoegd om tegemoet te komen aan de wens tot deregulering en verruiming van maatwerkmogelijkheden. De sanctieregimes van beide oorspronkelijke verordeningen zijn wel grotendeels gehandhaafd. Het strengere sanctieregime IOAW / IOAZ sluit immers nog altijd aan bij de oorspronkelijke argumentatie van de wetgever dat deze regelingen, anders dan de Participatiewet, geen vangnetregelingen zijn. Bijgevolg wordt ernstig misbruik zwaar aangerekend. Overigens blijkt uit de uitvoeringspraktijk dat de forse sancties nog nooit hoefden te worden toegepast. Ten aanzien van de Participatiewet is in de nieuwe verordening nu wel een bepaling opgenomen (artikel 7, onderdeel a) die het mogelijk maakt bij bepaalde minder ernstige schendingen van de medewerkingsplicht een lagere sanctie op te leggen. Een 100%-maatregel levert in de praktijk immers vaak meer problemen op dan dat het oplost. Ook is een bepaling (artikel 7a) toegevoegd als gevolg van de invoering van de Wet taaleis. Daarin wordt het niet meewerken aan een taaltoets gesanctioneerd. Tot slot komt de sanctie op het zich niet (tijdig) als werkzoekende laten registreren bij het UWV te vervallen, omdat de gemeenten nu zelf toezien op die registratie.

ub hoogwaardig handhaven en debiteuren

Ook met dit nieuwe document zijn twee beleidstukken samengevoegd. Hiermee wordt op hoofdlijnen invulling gegeven aan het handhavings- en debiteurenbeleid. Het is dan ook meer een beschrijvend kaderstuk, waarvan de verdere uitwerking plaatsvindt in uitvoeringsnotities (bijvoorbeeld rondom debiteurenheronderzoeken) of in uitvoeringsprotocollen (bijvoorbeeld een agressieprotocol). Vaststelling van dergelijke uitvoeringsdocumenten is voorbehouden aan de uitvoeringsorganisatie Sociale Zaken Maastricht Heuvelland.

ub individuele inkomenstoelage

Het oorspronkelijke regionale besluit is op een aantal punten aangevuld. Zo is nu expliciet opgenomen dat iemand die in de referentieperiode in detentie verbleef, niet in aanmerking komt voor de inkomenstoelage (voormalige langdurigheidstoelage). Hem treft immers het verwijt dat hij zich door eigen toedoen in een situatie heeft gebracht waardoor sprake is van het niet of onvoldoende inspanssen om tot inkomensverbetering te komen. Verder wordt het begrip 'marginale overschrijding' niet meer aangehaald. Dit biedt de professional meer ruimte voor maatwerk, waarbij de jurisprudentie op dit onderwerp voldoende aanknopingspunten biedt.

ub krediethypotheek

Het vestigen van een krediethypotheek werd in de Heuvellandgemeenten door een notaris op individuele basis geregeld, gezien de situatie daar slechts sporadisch voorkwam. Om verschillen in de gezamenlijke uitvoering te voorkomen wordt nu aangesloten bij het uitvoeringsbesluit van de gemeente Maastricht, dat in het verleden gebaseerd is op regelgeving in het kader van de Algemene bijstandswet. In dit besluit is nauwkeurig aangegeven welke voorwaarden aan deze vorm van leenbijstand met zekerheidsstelling (hypotheek) zijn verbonden. Zodoende zijn op alle in de toekomst nog te vestigen krediethypotheeken Maastricht-Heuvelland gelijke voorwaarden van toepassing.

ub inkomstenvrijlating parttime werkzaamheden

Ook dit uitvoeringsbesluit ziet vooral op een harmonisatie van beleid voor de zes gemeenten. Tevens is een versoepeling van de Participatiewet met betrekking tot de inkomstenvrijlating meegenomen. Een bijstandsgerechtigde kon al voor vrijlating van inkomsten in aanmerking komen wanneer hij vanuit de bijstand part time gaat werken. De periode waarin die arbeid wordt verricht hoeft nu niet meer aaneensluitend te zijn. Zo kan de bijstandsgerechtigde, bij een onderbreking van de werkzaamheden, later alsnog de resterende maanden vrijlating krijgen.

ub vermogensvaststelling

Met dit besluit wordt vastgelegd hoe bij een aanvraag inkomensondersteuning om te gaan met bijvoorbeeld autobezit en banktegoeden. Zo wordt een oudere auto met een relatief geringe waarde niet tot het vermogen gerekend. Dat geldt ook voor banktegoeden tot een beperkt bedrag waarvan

zaken als voedsel, huur en energie betaald moeten worden. Het beleid op dit vlak wordt nu binnen Maastricht-Heuvelland volledig geharmoniseerd.

ub aanvullende bijzondere bijstand levensonderhoud jongeren 18 t/m 20 jaar

Tot slot is ook dit uitvoeringbesluit geschikt gemaakt voor heel Maastricht-Heuvelland. Het document regelt vooral de aanvullende bijzondere bijstand voor jongeren die aanspraak maken op bijstand, maar geconfronteerd worden met een lagere norm. In de praktijk is dit voornamelijk van belang voor jongeren die noodgedwongen niet meer thuis verblijven (veelal in de opvang). In een enkel geval kan het ook gaan om een jongere die thuiswonend is bij een bijstand ontvangende ouder. Een zeer actuele doelgroep in dit kader zijn overigens de jongere statushouders, waarmee de gemeenten zich als gevolg van de verhoogde asielinstroom geconfronteerd zien.

armoede

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat het thema armoede (waaronder de huidige minimaregelingen) geen onderdeel uitmaakt van de voorliggende beleidsdocumenten. Op regionale schaal is armoede weliswaar onderdeel van de gezamenlijke beleidsaanpak met betrekking tot de drie decentralisaties. Voor dit onderwerp loopt momenteel echter een separaat regionaal traject dat er op ziet de doelgroep, de problematiek en de effectiviteit van het beschikbaar instrumentarium in beeld te brengen. Dit, uiteraard met aandacht voor de eigenheid van de individuele gemeenten. De uitkomsten van dit onderzoekstraject vormen een fundamentele en noodzakelijke basis voor de vervolgaanpak. Pas na het onderzoek en de terugkoppeling van de resultaten wordt helder welke onderwerpen op regionale schaal en welke onderwerpen op lokale schaal opgepakt worden. Nadere uitwerking volgt dan in een uitvoeringsplan.

3. Argumenten.

Het overkoepelend kader voor het beleid Participatiewet 2016 e.v. wordt nog steeds gevormd door het Beleidskader Participatiewet Maastricht-Heuvelland, zoals dat in februari 2014 door de zes gemeenteraden (en het toenmalig AB Pentasz) is vastgesteld. Met de collegebesluiten inzake 'toekomst van MTB en organisatie re-integratie 2016 e.v.' is medio 2015 nadrukkelijk de dienstverlening richting burgers conform het drieluik diagnose-plaatsing-ontwikkeling, zoals ook vastgelegd in het beleidskader, nogmaals regiobreed onderschreven. En de recent vastgestelde Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland 2022 vormt inmiddels het integrale beleidsplan.

Nadere uitwerking van bovengenoemde kaders heeft plaatsgevonden en vindt plaats in verordeningen en waar nodig in uitvoeringsbesluiten (nadere regels).

De nu voorgestelde wijzigingen van beleidsstukken komen in hoofdzaak voort uit het EVI-traject, de programmalijnen zoals vastgelegd in de Toekomstagenda Sociaal Domein en uiteraard bijstelling van de wet. Ten opzichte van het beleid 2015 heeft vooral een duidelijke dereguleringslag plaatsgevonden; het aantal stukken en het aantal regels is aanzienlijk verminderd en er is meer ruimte gecreëerd voor maatwerk en vakmanschap. Dit was immers een meer dan duidelijke oproep van alle panels in het EVI-traject.

4. Alternatieven.

Hier dient benadrukt te worden dat alle beleidsdocumenten wederom in gezamenlijkheid door de gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland zijn opgesteld. Daarbij is uiteraard de input van de diverse EVI-panelen (cliënten- en adviesraden, raadsleden, wethouders en professionals) meegenomen. Gelet op de gezamenlijke totstandkoming van de beleidstukken vanuit de brede input wordt het niet opportuun gevonden om alternatieven voor te stellen.

5. Financiën.

Niet van toepassing

6. Vervolg.

In de regionale raadsbijeenkomst Participatiewet van 30 maart j.l. heeft al een eerste inhoudelijke voorbespreking met raads- en commissieleden Maastricht-Heuvelland plaatsgevonden. Na positieve besluitvorming door de gemeenteraad start de uitvoering op 1 juli 2016. De (voorbereiding van de) implementatie is op 1 april gestart.

7. Participatie

Bij de totstandkoming van het beleid Participatiewet 2015 zijn in 2014 reeds de stakeholders op diverse niveaus betrokken. Deze werkwijze is afgelopen jaar middels het EVI-traject verbreed en geïntensiveerd, om uiteindelijk tot een breed gedragen beleid voor 2016 e.v. te komen.

Uit een eerste bespreking van de beleidsvoornemens met een vertegenwoordiging van de drie formele cliëntenraden Participatiewet (Cliëntenraad Mergelland, Raad voor Uitkeringsgerechtigden en WSW-raad)

op 17 maart jl. is gebleken dat deze organisaties de eigen input vanuit het EVI-traject duidelijk zien terugkomen. Zij herkennen zich dan ook in de voornemens en kunnen deze onderschrijven. Na behandeling door het college, hebben de cliëntenraden de feitelijke beleidsdocumenten ontvangen voor een formele inspraakreactie. De reacties hebben geen aanleiding meer gegeven voor aanpassing van de nu voorliggende stukken.

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,
P.J. Buijtels.

De Burgemeester,
J.M. Penn-te Strake.

Raadsvoorstel

Bijlage 1.

DE RAAD DER GEMEENTE MAASTRICHT,

gezien het voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d. 5 april 2016., organisatieonderdeel BO Sociaal, no. 2016-11885;

gelet op Participatiewet, IOAW en IOAZ;

BESLUIT:

vast te stellen

de Verordening re-integratie, participatie en tegenprestatie Participatiewet Maastricht Heuvelland 2016 e.v.;

de Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Maastricht Heuvelland 2016 e.v.

onder gelijktijdige intrekking van

de Verordening re-integratie en tegenprestatie Participatiewet Maastricht Heuvelland 2015, vastgesteld op 16 december 2014;

de Afstemmingsverordening Participatiewet Maastricht Heuvelland 2015, vastgesteld op 16 december 2014 en;

de Afstemmingsverordening IOAW en IOAZ Maastricht Heuvelland 2015, vastgesteld op 16 december 2014.

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering van 17 mei 2016.

de griffier,

de voorzitter,

Bijlage 2

Gelet op artikel 6, 7, 8a, 9, 9a, 10, 10a, 10b, 10c, 10d, 10da en 10f van de Participatiewet, alsmede de Algemene Wet Bestuursrecht;

Gezien het voorstel van Burgemeester en wethouders d.d. 5 april 2016, no. 2016-11885, hierna te noemen het College,

Overwegende dat:

de burger werkt/participeert naar vermogen;

de eigen verantwoordelijkheid van mensen daarbij centraal staat en zij vooral op eigen kracht gaan werken en participeren;

wanneer het burgers niet lukt om op eigen kracht werk te vinden, de gemeente faciliterend optreedt en na samenspraak met de burger, daartoe integrale dienstverlening aanbiedt, die maatwerk levert gebaseerd op de mogelijkheden van de burger;

werk prevaleert boven uitkering en voor jongeren scholing boven werk gaat.

Besluit de raden van de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg a/d Geul de Verordening re-integratie, participatie en tegenprestatie Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2016 e.v. vast te stellen.

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen over voorzieningen

Artikel 1 Doelgroep voor ondersteuning en evenwichtige verdeling van voorzieningen

1. Het College kan de in deze verordening opgenomen voorzieningen aanbieden aan personen

als bedoeld in artikel 7, lid 1, onder a Participatiewet.

2. Het College draagt zorg voor een evenwichtige verdeling van de beschikbare voorzieningen over de wettelijke doelgroepen om het beoogde doel, werken/participeren naar vermogen, te bereiken. In beginsel zijn alle voorzieningen inzetbaar voor alle doelgroepen als beschreven in lid 1, tenzij bij de specifieke voorziening in deze verordening of wettelijk anders is bepaald. Op basis van maatwerk wordt de noodzaak en doeltreffendheid van de voorziening beoordeeld.
3. Personen van 27 jaar en ouder, welke in staat zijn om zelfstandig naar werk te zoeken, gaan eerst vier weken op zoek naar werk. Gedurende deze periode worden geen voorzieningen ingezet.
4. In afwijking van artikel 7 lid 3 onder b Participatiewet en in afwijking van artikel 1 lid 3 van deze verordening kan het College in bijzondere omstandigheden en op basis van maatwerk tijdens de zoekperiode van vier weken een voorziening inzetten om de noodzaak van ondersteuning bij het zoeken naar werk of regulier onderwijs te onderzoeken.

Artikel 2 Voorwaarden inzet voorzieningen

1. Het doel van de inzet van voorzieningen is het bevorderen van werken cq. participeren naar vermogen van personen als genoemd in artikel 1, lid 1 van deze verordening, door het opdoen van werkervaring, het aanleren van vaardigheden of kennis, het opdoen van werkritme, maatschappelijke participatie, dan wel door het op andere wijze vergroten van de eigen persoonlijke, economische en maatschappelijke zelfredzaamheid.
2. De voorziening is primair gericht op het trachten te verkrijgen, aanvaarden en behouden van algemeen geaccepteerde arbeid.
3. Het College houdt bij het aanbieden van de in deze verordening opgenomen voorzieningen rekening met de omstandigheden van een persoon middels het toepassen van maatwerk. De omstandigheden hebben in ieder geval betrekking op zorgtaken van die persoon en de mogelijkheid dat hij/zij behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie of gebruik maakt van de voorziening beschut werk.
4. Conform het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap houdt het College

bij inzet van de voorzieningen rekening met de functionele beperkingen van de betreffende persoon middels het toepassen van maatwerk. Dit ter versterking van gelijke kansen van mensen met een beperking.

5. Het College zet conform art 87 lid 1 EG-Verdrag (verboden staatssteun) uitsluitend voorzieningen in als hierdoor de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord beïnvloed worden.
6. Het College zet uitsluitend voorzieningen in als dit niet leidt tot verdringing op de arbeidsmarkt.
7. Wanneer de bepalingen met betrekking tot een specifieke voorziening zoals opgenomen in deze verordening afwijken van de afspraken die in de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg zijn gemaakt, prevaleren de gemaakte afspraken in de arbeidsmarktregio.

Artikel 3 Beëindiging voorziening

1. Het College kan een voorziening beëindigen als:
  - a. de persoon die aan de voorziening deelneemt de verplichting als bedoeld in artikel 9 en 17 Participatiewet, de artikelen 13 en 37 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of de artikelen 13 en 37 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen niet nakomt;
  - b. de persoon die van de voorziening gebruik maakt niet meer behoort tot de doelgroep als genoemd in art 1 lid 1 van deze verordening;
  - c. de persoon die aan de voorziening deelneemt algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een in deze verordening genoemde voorziening, tenzij het betreft een persoon als bedoeld in artikel 7, lid 1, onder a, onder 2° Participatiewet;
  - d. naar het oordeel van het College de voorziening onvoldoende bijdraagt aan een snelle arbeidsinschakeling;
  - e. de voorziening naar het oordeel van het College niet meer geschikt is voor de betreffende persoon;

- f. de persoon niet naar behoren gebruik maakt van de voorziening;
- g. de persoon niet meer voldoet aan de voorwaarden die in deze verordening worden gesteld om in aanmerking te komen voor die voorziening.

Artikel 4   *Subsidie- en budgetplafonds*

Het College kan een of meer subsidie- of budgetplafonds vaststellen voor de in deze verordening genoemde voorzieningen. Het College bepaalt daarbij hoe de beschikbare budgetten evenwichtig worden verdeeld.

Hoofdstuk 2   Voorzieningen

§1 Klantmanagement

Artikel 5 *Klantmanagement*

1. Het College draagt bij de uitvoering van de Participatiewet zorg voor adequaat klantmanagement.
2. Middels klantmanagement wordt invulling gegeven aan de uitgangspunten zoals geformuleerd in de overwegingen van deze verordening en in het beleidsplan.
3. De klantmanager beoordeelt de noodzaak van de inzet van een voorziening en onderbouwt de inzet van de voorziening op basis van de effectiviteit en de (kosten)efficiëntie.

§2 Voorzieningen gericht op diagnose

Artikel 6 *Diagnose*

1. Om personen behorend tot de doelgroep als benoemd in artikel 1, lid 1 van deze verordening te kunnen laten werken cq participeren naar vermogen, brengt het College, middels inzet van diagnostische voorzieningen, het arbeidsvermogen, de zelfredzaamheid en de

- begeleidingsbehoefte in beeld. Op basis van de resultaten van de diagnose wordt adequate inzet van voorzieningen beoordeeld en worden de beschikbare middelen efficiënt ingezet.
2. Wanneer uit de diagnose blijkt dat de persoon geen ondersteuning nodig heeft vanwege het feit dat hij/zij direct bemiddelbaar is, worden geen voorzieningen ingezet.
  3. Personen worden ingedeeld in de volgende categorieën arbeidsvermogen:
    - a. 80 t/m 100% arbeidsvermogen
    - b. 50 tot 80% arbeidsvermogen
    - c. 30 tot 50% arbeidsvermogen
    - d. 1 tot 30% arbeidsvermogen
    - e. Geen arbeidsvermogen
  4. Voor de bepaling van het arbeidsvermogen en de vaststelling van de loonwaarde in het kader van de loonkostensubsidie wordt aansluiting gezocht bij de methodiek die in de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg wordt gekozen.
  5. Het College heeft de beschikking over de volgende diagnostische voorzieningen:
    - a. quickscan;
    - b. praktijkdiagnose, welke in een reële werkomgeving plaatsvindt;
    - c. medische en arbeidsdeskundige diagnostiek;
    - d. aanvullende diagnostiek;
    - e. indicaties voor specifieke voorzieningen;
    - f. loonwaardebepaling ten behoeve van de loonkostensubsidie middels het in de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg gekozen instrument/methodiek.

§3 Voorzieningen gericht op plaatsing

Artikel 7 *Werkgeversservicepunt*

Het College biedt werkgevers en potentiële werknemers een werkgeversservicepunt waarin vraag en aanbod op de arbeidsmarkt verbonden worden. Het College is bevoegd, met de mogelijkheid van ondermandaat, om de voorwaarden aangaande het werkgeversservicepunt nader vorm te geven.

Artikel 8 *Uitstroomsubsidie*

1. Het College kan een uitstroomsubsidie verstrekken aan werkgevers die personen in dienst nemen als bedoeld in artikel 7, lid 1, onder a, 1°, 2°, 3^e, 5° en 6° Participatiewet.
2. De subsidie wordt uitsluitend verstrekt indien sprake is van een arbeidsovereenkomst van minimaal 6 maanden. Wanneer deze arbeidsovereenkomst wordt verlengd met minimaal 6 maanden wordt een tweede keer subsidie verstrekt.
3. Het College stelt het bedrag van de maximale subsidie vast.
4. Wanneer er sprake is van een uitzendovereenkomst/detacheringsovereenkomst, dient er voldaan te worden aan de WW referte-eis. De hoogte van de subsidie wordt gebaseerd op het gemiddelde aantal werkuren per week.
5. De subsidieaanvraag dient binnen 1 maand na de aanvang van het dienstverband ingediend te zijn.
6. De subsidie wordt achteraf (naar rato) verstrekt, na overlegging van de noodzakelijke bewijsstukken. Het beoordelen en betalen van deze subsidie geschiedt via de uitvoeringsorganisatie. Het College is bevoegd, met de mogelijkheid van ondermandaat, om voorwaarden te stellen hoe de beoordeling geschiedt.

Artikel 9 *Loonkostensubsidie*

1. Het College kan een loonkostensubsidie conform artikel 10d Participatiewet verstrekken aan werkgevers die personen als genoemd in artikel 1, lid 1 van deze verordening in dienst nemen, wanneer deze personen voldoen aan de criteria zoals genoemd in artikel 6, lid 1, onder e Participatiewet.

2. Het College stelt conform artikel 10c Participatiewet vast of de persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de in de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg vastgestelde diagnosemethodiek.
3. De persoon behoort niet tot de doelgroep loonkostensubsidie wanneer deze een arbeidsvermogen heeft van meer dan 80%, tenzij deze persoon is opgenomen in het doelgroepregister garantiebanen van het UWV, dan wel behoort tot de doelgroep beschut werk Maastricht Heuvelland.
4. De loonwaarde, welke de grondslag vormt voor de hoogte van de subsidie, wordt bepaald middels de methodiek als genoemd in artikel 6 lid 5 onder f van deze verordening.
5. De werkgever dient de subsidieaanvraag in voorafgaand aan de ingangsdatum van het dienstverband.

Artikel 10   *Werken met behoud van uitkering*

1. Het College kan de volgende vormen van werken met behoud van uitkering aanbieden:
  - a. Proefplaatsing
    - 1° De doelgroep voor deze voorziening bestaat uit personen met arbeidsvermogen. De proefplaatsing dient gericht te zijn op een reguliere plaatsing.
    - 2° De duur van de proefplaatsing wordt, op basis van maatwerk, door het College zo kort mogelijk gehouden. Voor de voorwaarden die verbonden zijn aan de proefplaatsing wordt door het College aansluiting gezocht bij de afspraken die hierover in de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg worden gemaakt.
    - 3° Het aantal werkuren per week van het aansluitende reguliere werk is groter dan wel gelijk aan het aantal werkuren per week gedurende de proefplaatsing.
    - 4° De contractduur van de arbeidsovereenkomst die volgt op een proefplaatsing, bedraagt minimaal 2 maal de duur van de proefplaatsingsperiode.
  - b. Proefplaatsing gericht op het bepalen van de loonwaarde

De doelgroep voor deze voorziening wordt beschreven in artikel 10d lid 3 Participatiewet.
  - c. Participatieplaats

1° De doelgroep voor deze voorziening wordt beschreven in artikel 10a lid 1 Participatiewet. De doelgroep beperkt zich tot personen met een arbeidsvermogen tot 80%.

2° De premie, bedoeld in artikel 10a, lid 6 Participatiewet wordt halfjaarlijks achteraf uitgekeerd, mits in die 6 maanden voldoende is meegewerkt aan het vergroten van de kans op inschakeling in het arbeidsproces. Het College stelt het bedrag van de premie vast.

3° Gedurende de periode van de participatieplaats betaalt de werkgever een inleenvergoeding in natura in de vorm van begeleiding, instructie/training, scholing.

d. Stage

Stage kan worden ingezet voor personen met arbeidsvermogen in artikel 1, lid 1 van deze verordening.

2. Wanneer er sprake is van een stage of een participatieplaats, moet het gaan om additionele werkzaamheden. Het betreft dan werkzaamheden die naast of in aanvulling op regulier werk worden verricht en die niet leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt.
3. Het is niet mogelijk om de verschillende vormen van werken met behoud van uitkering te cumuleren bij dezelfde werkgever, wanneer er sprake is van voortzetting van vergelijkbare werkzaamheden.
4. Het College verwacht van de werkgever dat deze zich gedraagt zoals een goed werkgever betaamt. Dat betekent onder andere dat de werkgever zorg draagt voor een deugdelijke verzekering van de werknemer voor zowel aansprakelijkheid als ongevallen.
5. De afspraken die gemaakt worden in het kader van de voorzieningen als genoemd in lid 1, onder a, b, c, d, worden vastgelegd in een trajectcontract.

Artikel 11 Jobcoaching

1. Het College kan de voorziening jobcoaching inzetten voor personen zoals beschreven in artikel 1, lid 1 van deze verordening, die vanwege ziekte of gebrek zonder deze ondersteuning niet in staat zijn om opgedragen taken bij een werkgever uit te voeren.

2. De noodzaak van de voorziening wordt ten minste ieder half jaar beoordeeld door een arbeidsdeskundige en, indien wenselijk, een verzekeringsarts van de uitvoeringsorganisatie. Hierbij worden tevens de duur en de omvang van de voorziening bepaald zoals beschreven in artikel 6, lid 5, onder d en artikel 6, lid 6 van deze verordening.
3. Deze vorm van ondersteuning wordt maximaal 3 jaar ingezet.
4. De omvang bedraagt in het eerste jaar maximaal 10% van de werktijd, het tweede jaar maximaal 5% en het derde jaar maximaal 3%.
5. Voor de verdere voorwaarden met betrekking tot de voorziening jobcoaching worden dezelfde regels gehanteerd zoals beschreven door het UWV.
6. Wanneer er sprake is van een externe jobcoach, dient de jobcoachorganisatie als zodanig erkend te zijn door het UWV.
7. Toekenning van de voorziening jobcoaching vindt plaats op aanvraag van de betreffende werknemer en werkgever.

Artikel 12 Werkplekaanpassing

1. Het College kan de voorziening werkplekaanpassing inzetten voor:
  - a. personen zoals beschreven in artikel 1, lid 1 van deze verordening,
  - b. die vanwege ziekte of gebrek zonder de aanpassing/hulpmiddel niet in staat zijn om opgedragen taken bij een werkgever uit te voeren.
2. De noodzaak van de voorziening wordt beoordeeld door een arbeidsdeskundige en, indien gewenst, een verzekeringsarts van de uitvoeringsorganisatie. Hierbij wordt tevens de aard en de omvang van de voorziening bepaald zoals beschreven in artikel 6, lid 5, onder d en artikel 6, lid 6 van deze verordening.
3. De omvang van de werkplekaanpassing dient afgewogen te worden tegen de economische en maatschappelijke opbrengst. De kosten moeten opwegen tegen de baten.
4. Daar waar mogelijk wordt gekozen voor een verhuisbare aanpassing.
5. Er dient sprake te zijn van een arbeidsovereenkomst van minimaal 6 maanden.

6. Toekenning van de voorziening werkplekaanpassing vindt uitsluitend plaats op aanvraag door de betreffende werknemer.

Artikel 13 *Detacheringsfaciliteit*

1. Het College biedt werkgevers de mogelijkheid om personen als bedoeld in artikel 1, lid 1 van deze verordening in dienst te nemen middels een uitzend- of detacheringsovereenkomst.
2. Een bijzondere vorm van de detacheringsfaciliteit is de groeibaan conform het Uitvoeringsbesluit gesubsidieerde arbeid Maastricht-Heuvelland 2015.
3. Het College maakt hierbij gebruik van de uitvoeringsorganisatie of een marktpartij die deze dienst aanbiedt.

Artikel 14 *Beschut werk*

Het College kan de voorziening beschut werk aanbieden aan personen als bedoeld in artikel 1, lid 1 van deze verordening, die door een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking een zodanige mate van begeleiding op en aanpassingen van de werkplek nodig hebben, dat van een reguliere werkgever redelijkerwijs niet kan worden verwacht dat hij deze personen in dienst neemt.

§4 Voorzieningen gericht op ontwikkeling

Artikel 15 *Scholing*

1. Het College kan personen als bedoeld in artikel 1 lid 1 scholing aanbieden gericht op het behalen van een startkwalificatie, of indien dat niet haalbaar is, het behalen van een arbeidsmarktkwalificatie. De inzet van scholing dient gericht te zijn op bemiddeling en/of aanbodversterking met als doel verbetering van het arbeidsmarktperspectief.
2. Personen jonger dan 27 jaar dienen bij een aanvraag Participatiewet documenten te overleggen waaruit blijkt wat zijn of haar benutbare scholingsmogelijkheden zijn.

3. Het College stelt het bedrag van de maximale scholingskosten vast.

Artikel 16 *Begeleiding ter verwerving, aanvaarding en behoud van algemeen geaccepteerde arbeid*

Het College kan personen als bedoeld in artikel 1, lid 1 van deze verordening begeleiding en ondersteuning bieden die noodzakelijk is om algemeen geaccepteerde arbeid te verwerven, te aanvaarden en te behouden.

Artikel 17 *Ondersteuning bij leer-werktrajecten*

Het College kan ondersteuning aanbieden aan personen bij een leer-werktraject als bedoeld in artikel 10f Participatiewet.

Artikel 18 *Persoonsgebonden re-integratiebudget*

1. Aan een persoon met arbeidsvermogen uit de doelgroep beschreven in artikel 1 lid 1 biedt het College de mogelijkheid om met een persoonsgebonden re-integratiebudget (PRB) zijn of haar re-integratietraject zelf vorm te geven. Toekenning van een PRB vindt uitsluitend plaats op aanvraag van deze persoon.
2. Een PRB wordt ingezet voor een re-integratietraject met als doel het duurzaam verwerven van voldoende inkomsten om zelfstandig in het bestaan te kunnen voorzien, hetzij middels een algemeen geaccepteerde arbeid, hetzij middels zelfstandig ondernemerschap.
3. Voor personen als genoemd in artikel 17 van deze verordening kan een PRB worden ingezet ter bekostiging van noodzakelijke ondersteuning bij leer-werktrajecten met als doel het voorkomen van schooluitval en het behalen van een startkwalificatie.
4. Het College beoordeelt de aanvraag voor een PRB aan de hand van een door de aanvrager en de uitvoerder van het traject ondertekend re-integratieplan en stelt de maximale hoogte van het PRB jaarlijks vast.
5. Financiering van het PRB gebeurt op basis van het principe no cure-less pay en betaling vindt rechtstreeks plaats aan de uitvoerder van het re-integratietraject.
6. Het college stelt de maximale hoogte van een PRB vast.

Artikel 19 Sociale activering

1. Het College kan personen zoals genoemd in artikel 1, lid 1 van deze verordening, conform artikel 6, lid 1, onder c Participatiewet, activiteiten aanbieden in het kader van sociale activering.
2. Het College stemt de duur van deze activiteiten af op de mogelijkheden en capaciteiten van die persoon.

§5 Overige ondersteunende voorzieningen

Artikel 20 Vrijwilligerswerk

1. Het College kan personen zoals genoemd in artikel 1, lid 1 van deze verordening toestemming verlenen tot het verrichten van vrijwilligerswerk.
2. Het doel van vrijwilligerswerk is maatschappelijke participatie, waarbij het gaat om maatschappelijk zinvolle activiteiten. Vrijwilligerswerk mag niet in de weg staan van het verkrijgen, aanvaarden en behouden van algemeen geaccepteerde arbeid.
3. Vrijwilligerswerk is niet beperkt in duur en omvang.
4. Het College verwacht van de werkgever/vrijwilligersorganisatie dat deze zich gedraagt zoals een goed werkgever betaamt.

Artikel 21 Onkostenvergoeding

1. Het College kan een onkostenvergoeding verstrekken aan personen als bedoeld in artikel 1, lid 1 van deze verordening, wanneer deze kosten gemaakt zijn bij het naleven van de re-integratie- en/of het verkrijgen en aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid.
2. Betaling van de onkostenvergoeding vindt achteraf plaats na overlegging van een betalingsbewijs.

3. Wanneer aanspraak kan worden gemaakt op vergoeding van de onkosten door derden, dan prevaleert de vergoeding door derden.

Artikel 22 Belendende beleidsvelden

Het College kan personen zoals genoemd in art 1, lid 1 van deze verordening voorzieningen aanbieden vanuit belendende beleidsvelden.

Hoofdstuk 3 Tegenprestatie

Artikel 23 Tegenprestatie

1. Het College kan personen als bedoeld in artikel 7, lid 1, onder a, 1°, 5°, 6° Participatiewet op basis van artikel 9, lid 1, onder c Participatiewet verplichten tot het verrichten van een tegenprestatie.
2. Het College kan personen als bedoeld in artikel 9, lid 2, 5 en 7 Participatiewet vrijstellen van het verrichten van een tegenprestatie. Daarnaast kan het College vrijstelling van tegenprestatie verlenen aan:
  - a. personen die mantelzorg verrichten;
  - b. personen die een deeltijdbaan vervullen, welke qua omvang groter of gelijk is aan de omvang van de tegenprestatie;
  - c. personen die een re-integratietraject/inburgeringstraject volgen en waarbij het aantal trajecturen qua omvang groter of gelijk is aan de omvang van de tegenprestatie.
3. Het College hanteert bij de inzet van de tegenprestatie de volgende criteria:
  - a. de werkzaamheden zijn maatschappelijk nuttig en onbeloond;
  - b. de tegenprestatie is niet gericht op re-integratie;
  - c. de werkzaamheden zijn additioneel;
  - d. de werkzaamheden moeten afgestemd zijn op het vermogen van de belanghebbende;

- e. de tegenprestatie duurt maximaal 6 maanden;
  - f. de omvang van de tegenprestatie is niet groter dan 20 uur/week;
4. De tegenprestatie mag het accepteren van algemeen geaccepteerde arbeid of het verrichten van re-integratie-inspanningen niet belemmeren.

Hoofdstuk 4 Slotbepalingen

Artikel 24 Toezicht, informatieplicht en bewaarplicht

1. Het College kan personen aanwijzen, die zijn belast met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening en de daarop gebaseerde nadere regelgeving én de verplichtingen genoemd in de Algemene Wet Bestuursrecht.
2. Aan subsidies op grond van deze verordening en de daarop gebaseerde besluiten is de verplichting verbonden, dat de subsidieontvanger aan een toezichthouder alle medewerking verleent, die deze redelijkerwijs kan vorderen bij de uitoefening van zijn bevoegdheden.
3. De subsidieontvanger bewaart alle bewijsstukken, die aan de subsidieverstrekking ten grondslag liggen, gedurende de in de toekenningsbeschikking bepaalde termijn. De bewijsstukken dienen tenminste gedurende drie jaar na de vaststelling van de subsidie te worden bewaard. Alle bewijsstukken dienen op verzoek voor controledoeleinden ter beschikking te worden gesteld.

Artikel 25 Meldingsplicht bij gewijzigde omstandigheden

De subsidieontvanger doet onmiddellijk schriftelijk mededeling aan het College van alle feiten en omstandigheden, die van belang zijn voor de beslissing tot wijziging, intrekking of vaststelling van de subsidie.

Artikel 26 Hardheidsclausule en zaken waarin de verordening niet voorziet

1. Het College kan in gevallen van onbillijkheid of klaarblijkelijke hardheid afwijken van de in deze verordening opgenomen bepalingen.
2. In alle gevallen waarin deze verordening en de daarop gebaseerde nadere regelgeving niet voorziet, beslist het College.

Artikel 27 Nadere regelgeving

Het College is bevoegd, met de mogelijkheid van ondermandaat, nadere regels te stellen aangaande de voorzieningen genoemd in deze verordening.

Artikel 28 Intrekken oude verordening en overgangsrecht

1. De Verordening re-integratie en tegenprestatie Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015 en de daarop gebaseerde uitvoeringsbesluiten worden ingetrokken, met uitzondering van het uitvoeringsbesluit beschut werk Maastricht-Heuvelland 2016-2018 en het Uitvoeringsbesluit gesubsidieerde arbeid Maastricht-Heuvelland 2015 voor wat betreft het onderdeel groeibanen.
2. Op voorzieningen en subsidies die zijn verstrekt voor de inwerkingtredingsdatum van deze verordening en die zijn gebaseerd op de Verordening re-integratie en tegenprestatie Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015, blijft die verordening van toepassing. In uitzonderlijke gevallen kan het College hiervan afwijken.

Artikel 29 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 juli 2016 en geldt voor alle situaties waarin vanaf die datum voorzieningen worden aangeboden.
2. Deze verordening wordt aangehaald als Verordening re-integratie, participatie en tegenprestatie Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2016 e.v.

Aldus besloten door:

de Raad van de gemeente **Eijsden-Margraten** in de openbare vergadering van 24 mei 2016

de griffier,
mr. G.A.J.T. Verbeet

de voorzitter,
D.A.M. Akkermans

de Raad van de gemeente **Gulpen-Wittem** in de openbare vergadering van 26 mei 2016

de griffier,
A.F.M. Askamp (waarnemend)

de voorzitter,
drs. A.R.B. van den Tillaar

de Raad van de gemeente **Maastricht** in de openbare vergadering van 17 mei 2016

de griffier,
J.L.L. Goossens

de voorzitter,
J.M. Penn-te Strake

de Raad van de gemeente **Meerssen** in de openbare vergadering van 25 mei 2016

de griffier,

J.J.M. Willems

de voorzitter,

M.A.H. Clermonts-Aretz

de Raad van de gemeente **Vaals** in de openbare vergadering van 23 mei 2016

de griffier,
mr. B.G.P. Hoevenagel

de voorzitter,
drs. R.L.T. van Loo

de Raad van de gemeente **Valkenburg aan de Geul** in de openbare vergadering van 30 mei 2016

de griffier,
mr. J.W.L. Pluijmen

de voorzitter,
drs. M.J.A. Eurlings

Raadsbijlage

TOELICHTING

ALGEMEEN

De gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland hebben er in 2015 bewust voor gekozen om een beleidsplan Participatiewet 2015 voor één jaar vast te stellen. Het jaar 2015 is gebruikt als overgangsjaar om het voor dat jaar vastgestelde beleid, met bijbehorende verordeningen en uitvoeringsbesluiten te ervaren, te verbeteren en te innoveren. Op basis van dat ervaren, verbeteren en innoveren wordt beleid geformuleerd voor de komende jaren. Hieruit is duidelijk geworden dat een grote behoefte bestaat aan deregulering en ontbureaucratisering.

Deze behoefte vertaalt zich in het beleidsplan Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2016 e.v., de daar op gebaseerde verordeningen en de nadere regels en er is dan ook voor gekozen om niet meer vast te leggen dan strikt noodzakelijk. Zo geldt nog steeds het beleidskader Participatiewet Maastricht-Heuvelland zoals dat in februari 2014 is vastgesteld door de raden. Daarnaast is alle regelgeving en uitleg daarvan die is vast gelegd in de wet en haar toelichtende stukken, in nadere regels en in brieven en circulaires van de minister en de staatssecretaris, niet meer opgenomen in de gemeentelijke documenten. Immers, wet en regelgeving en toelichting daarop in brieven en circulaires dienen te worden toegepast.

Hiervoor is gekozen om de burger en de professional maximale ruimte te bieden om optimaal de kansen te benutten, zodat burgers naar vermogen aan het werk kunnen gaan. Immers, economische zelfredzaamheid blijft het belangrijkste doel van de Participatiewet en dus van deze verordening. Uiteraard mogen we onze ogen niet sluiten voor de mensen die nog niet toe zijn aan werken en hen wordt dan ook de maximale ruimte geboden om optimaal de kansen te benutten om te participeren naar vermogen. En dat steeds vanuit de individuele situatie van de burger en afgestemd op diens mogelijkheden.

Ook is er voor gekozen om voorzieningen en instrumenten zo breed als mogelijk in te zetten. Alle voorzieningen zijn dan ook nagenoeg voor alle burgers die behoren tot de doelgroep van de Participatiewet beschikbaar. De doelgroep van de gemeenten op grond van de Participatiewet is vastgelegd in artikel 7 lid 1 van de wet. De gemeenten hebben de opdracht om voor een evenwichtige verdeling van voorzieningen over leden van de doelgroep te zorgen. De gemeenten kiezen er voor om de voorzieningen voor de brede doelgroep van de Participatiewet in te zetten. Iedereen kan afhankelijk van zijn/haar situatie en op maat waar nodig gebruik maken van deze

voorzieningen. Daar gelden, enkele uitzonderingen daargelaten, geen beperkingen voor.

ARTIKELGEWIJS

Artikel 1 Doelgroep voor ondersteuning en evenwichtige verdeling van voorzieningen

Lid 1: Onder bepaalde voorwaarden zoals genoemd in artikel 7 lid 3 onder a en b Participatiewet zijn personen jonger dan 27 jaar uitgesloten van voorzieningen. Hierbij geldt het volgende:

- a. Het College kan alleen dan een voorziening aanbieden indien de jongere geen uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs kan volgen. Om vast te stellen of de jongere dit regulier onderwijs kan volgen neemt het College volgordelijk in aanmerking:
  - de krachten en bekwaamheden van de jongere (o.a. leercapaciteit), en
  - of en per wanneer de jongere een opleiding kan volgen, en
  - of en per wanneer de jonger aanspraak heeft op studiefinanciering.
  - Van belang is ook of regulier vervolgonderwijs de positie op de arbeidsmarkt versterkt. Zie hiervoor de toelichting op artikel 15 lid 2 van deze verordening.
- b. Indien geen voorziening wordt aangeboden laat dit onverlet dat de klantmanager informatie en advies geeft over de inspanningen die tijdens de zoektermijn van de jongere worden verwacht en over mogelijke ondersteuning die de jongere elders kan vinden. Zo kan bijvoorbeeld verwezen worden naar het werkgeversservicepunt, het leerwerkloket of de dienstverlening van het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC) voor voortijdig schoolverlaters.

Lid 3: De periode van vier weken is gericht op het activeren van de burger. Deze wordt meteen en actief betrokken bij het realiseren en bevorderen van arbeidsinschakeling. De invulling van deze periode van vier weken gebeurt in samenspraak met de burger op basis van maatwerk, zodat wordt aangesloten bij individuele mogelijkheden en capaciteiten.

De inspanningen die in de periode van vier weken zijn verricht, worden binnen de aanvraagprocedure geëvalueerd en beoordeeld.

Het opleggen van de inspanningen vindt plaats binnen het wettelijk kader van de Participatiewet en heeft geen gevolgen voor het vaststellen van het recht op uitkering en het recht op het aanvragen van een voorschot.

De voorziening zoals genoemd in artikel 7 van deze verordening kan wel ingezet worden gedurende de periode van vier weken.

Lid 4: In voorkomende gevallen en onder de voorwaarden genoemd in dit lid kan op basis van een gemotiveerde, individuele afweging een voorziening worden ingezet tijdens de periode van vier weken. Een voorbeeld is een diagnostisch instrument als een leerbaarheidstoets. In de afweging wordt aangetoond dat er geen voorliggende voorziening of vergelijkbaar alternatief beschikbaar is (te maken). Bijvoorbeeld: schoolverslagen zoals het ontwikkelingsperspectiefplan van de school (OPP), een indicatie banenafpraak Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (Uwv), een indicatie Centrum indicatiestelling Zorg (CIZ) of een indicatie voorziening Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) of Jeugdwet zijn mogelijk alternatieven voor de inzet van een diagnostisch instrument tijdens de periode van 4 weken.

Artikel 2 Voorwaarden inzet voorzieningen

Lid 3: Met de voorziening beschut werk wordt bedoeld beschut werk als nieuwe voorziening binnen de Participatiewet, zoals verder beschreven in artikel 14 in deze verordening.

Onder zorgtaken wordt in ieder geval verstaan:

- a. de opvang van ten laste komende kinderen tot 5 jaar;
- b. de noodzakelijkheid van het verrichten van mantelzorg.

Lid 6: Er is sprake van verdringing wanneer oneerlijke concurrentie op arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden leidt tot baanverlies van de één ten gunste van de ander. Voor een meer uitgebreide toelichting op zowel verdringing als additionaliteit wordt verwezen naar de kamerbrief van het Ministerie van SZW d.d. 01-10-2014, reactie op verzoek over verdringing, alsmede naar de toelichting op artikel 10 lid 2.

Artikel 3 Beëindiging voorziening

Lid 1: Onder beëindigen wordt hierbij ook verstaan het stopzetten van de subsidie aan een werkgever. De Participatiewet voorziet niet in een terugvorderingsgrond van re-integratiekosten die onnodig zijn gemaakt. Noch van een bijstandsgerechtigde, noch van een niet bijstandsgerechtigde kunnen die kosten worden teruggevorderd. Terugvordering dient te

geschieden op grond van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 4 Subsidie- en budgetplafonds

Door een subsidieplafond aan te brengen in de regeling wordt bewerkstelligd, dat de aanspraken op subsidies worden beperkt tot een bepaald bedrag. Hiermee wordt een open einde financiering voorkomen. Overschrijding van het budget is op zichzelf geen harde weigeringsgrond. Het enkele feit, dat een begrotingspost is uitgeput, is onvoldoende reden om een subsidie te weigeren. Dit probleem wordt opgelost door een subsidieplafond vast te stellen. Ex artikel 4:25 lid 2 Awb dienen subsidie-aanvragen te worden afgewezen als de verstrekking zou leiden tot overschrijding van het subsidieplafond.

Hier wordt de term subsidies geïntroduceerd aangezien voorzieningen in de vorm van subsidies kunnen worden toegekend. Denk hierbij aan de loonkostensubsidie.

Voorzieningen in natura en toeleidingstrajecten zijn geen subsidies in de zin van de Awb en vallen dus evenmin onder het subsidieplafond. Teneinde ook ten aanzien van deze voorzieningen een open-einde financiering te voorkomen, is tevens in de mogelijkheid van een budgetplafond voorzien.

Subsidie- en budgetplafond zijn gelijk aan het bedrag, dat op de begroting voor de desbetreffende taak is gereserveerd. Het vaststellen van het betreffende plafond is daarmee een louter administratieve aangelegenheid.

Het subsidie-plafond dient vóór het begin van de periode waarvoor het geldt te worden bekendgemaakt (artikel 4:27 lid 1 Awb). Ex artikel 4:34 lid 1 Awb kan een subsidie worden verleend ten laste van een begroting, die nog niet is goedgekeurd of vastgesteld onder de voorwaarde, dat voldoende gelden ter beschikking worden gesteld (het zogenaamde begrotingsvoorbehoud). Dit is voor de subsidies die in 2015 worden verstrekt van groot belang, aangezien de betreffende begroting(spost) nog niet meteen zal zijn goedgekeurd c.q. vastgesteld.

Artikel 5 Klantmanagement

Lid 1: De directie en het management van de uitvoeringsorganisatie geven nader invulling aan adequaat klantmanagement via het vakmanschap van de klantmanagers.

Artikel 6 Diagnose

De diagnose dient de mogelijkheden van de werkzoekende adequaat in beeld te brengen en dient het vermogen om te werken (en als dat nog niet mogelijk is participeren) en te scholen vast te stellen. De diagnose wordt bij voorkeur gesteld in een reële werkomgeving waarin mensen kunnen worden beoordeeld op hun werknemersvaardigheden, vakvaardigheden, competenties, leercapaciteiten, arbeidsritme, dagritme etc. Naast het werken kunnen aanvullende competentietesten worden ingezet om de diagnose compleet te maken. Indien noodzakelijk worden medische en arbeidskundige testen ingezet.

Om te komen tot een volledig beeld tijdens het diagnoseproces, wordt te allen tijden gebruik gemaakt van elders beschikbare en toegankelijke informatie. Hierbij kan gedacht worden aan informatie van partners zoals UWV, scholen, relevante afdelingen binnen de gemeente e.d.

Bij het toeleiden van mensen naar de arbeidsmarkt en dus bij de diagnose wordt in Zuid-Limburg onderscheid gemaakt tussen arbeidsvermogen en loonwaarde van mensen. Het arbeidsvermogen geldt voor alle beroepen, terwijl de loonwaarde gerelateerd is aan een specifieke werkplek.

In de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg is afgesproken om bij diagnose te werken met één beleid, één taal en één set van instrumenten. Voorkomen moet immers worden dat door een andere diagnose burgers van de diverse gemeenten in een onderlinge concurrentiepositie worden gebracht bij de toeleiding naar werk.

Voor de vaststelling van het arbeidsvermogen en de loonwaardebepaling wordt aansluiting gezocht bij de methodiek die in Zuid-Limburg wordt gekozen. In afwachting van dit regionale systeem wordt Dariuz ingezet voor de quick scan en de loonwaardebepaling.

Lid 2: De in lid 2 genoemde personen kunnen wel gebruik maken van algemene voorzieningen, waarvan alle burgers direct gebruik kunnen maken. Hiermee wordt in ieder geval het werkgeversservicepunt bedoeld.

Lid 3 onder e: Er is sprake van geen arbeidsvermogen, wanneer de persoon volledig arbeidsongeschikt is conform artikel 4 WIA. De ontheffing van de arbeidsverplichting is enkel mogelijk wanneer er duurzaam geen arbeidsvermogen is.

Lid 5 : onder d: Aanvullende diagnostiek is erop gericht om het totaalbeeld completer en duidelijker te krijgen. Voorbeelden van aanvullende diagnostiek zijn (niet limitatief): leerbaarheidstest, RAVEN-testen e.d.

Lid 5: onder e: Voorbeelden van indicaties voor specifieke voorzieningen zijn indicaties voor jobcoaching en werkplekaanpassing

Artikel 7 Werkgeversservicepunt

Lid 1: De voorwaarden waaraan het werkgeversservicepunt moet voldoen worden beschreven in het projectplan van de uitvoeringsorganisatie.

De vraaggerichte werkgeversbenadering is vanaf 2012 in Podium24 vormgegeven , tot 1 januari 2016 als pilotproject. Eind 2015 hebben de zes colleges besloten om Podium24 definitief te positioneren als het werkgeversservicepunt voor Maastricht-Heuvelland. Hierbij is de organisatie samengevoegd met Stichting Phoenix, Prolabor BV en delen van SoZa in een stichting. Binnen Podium24 wordt vraaggericht en aanbodgeschikt gewerkt, waarbij Podium24 ook verantwoordelijk is voor de plaatsing en bemiddeling van burgers naar werk, en daartoe nauw samenwerkt met de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Sociale Zaken Maastricht Heuvelland.

Artikel 8 Uitstroombesubsidie

Lid 3: Bij deze regeling wordt uitgegaan van (full time) contracten van een half jaar. Wanneer echter sprake is van een contract van 12 maanden, wordt de subsidie (naar rato) betaalbaar gesteld na 6 maanden en nogmaals (naar rato) na 12 maanden, gerekend vanaf datum aanvang dienstverband.

Lid 4: Er is voldaan aan de WW-referte-eis wanneer de betreffende persoon in de voorliggende periode van 36 weken, minimaal 26 weken heeft gewerkt.

Bij parttime werk wordt de hoogte van de subsidie naar rato aangepast. Hierbij wordt gekeken naar het gemiddelde aantal gewerkte uren in de 26 werkweken.

Lid 5: Bij de subsidieaanvraag verstrekken de werkgever en de werknemer de gegevens zoals

deze zijn opgenomen in het daarvoor bestemde aanvraagformulier. Daarnaast is de werkgever verantwoordelijk voor het verstrekken van een kopie van de arbeidsovereenkomst en de salarisstroken over de periode waarop de subsidie betrekking heeft binnen twee maanden na afloop van het contract waarvoor de subsidie is toegekend. De uitvoeringsorganisatie bepaalt hoe invulling wordt gegeven aan de bewijslast van de werkgever.

Artikel 9 Loonkostensubsidie

Lid 5: Bij de subsidieaanvraag verstrekken de werkgever en de werknemer de gegevens zoals deze zijn opgenomen in het daarvoor bestemde aanvraagformulier.

Artikel 10 Werken met behoud van uitkering

Lid 1: Het College kan de voorzieningen genoemd in lid 1 onder a, b, c en d in beginsel ook inzetten voor niet-uitkeringsgerechtigden of personen met een nabestaandenuitkering. Er is dan echter geen sprake van de ontvangst van een Participatiewet-uitkering. Deze persoon werkt aldus zonder uitkering.

Lid 1, onder b: De voorwaarden die verbonden zijn aan de inzet van de proefplaatsing ter bepaling van de loonwaarde zijn beschreven in artikel 10d lid 3 Participatiewet.

Lid 1, onder c: De voorwaarden die verbonden zijn aan de inzet van de participatieplaats zijn beschreven in artikel 10a Participatiewet.

Lid 1, onder c, 2°: De premie hoort niet tot het belastbaar inkomen van betrokkene wanneer er geen vrijwilligersbijdrage is ontvangen. Ook worden de inkomensafhankelijke bijdragen die op dat inkomen zijn gebaseerd niet beïnvloed. Het college stelt de hoogte van de premie vast.

Lid 1, onder d: De duur, de omvang, het doel en de voorwaarden waaraan de stage moet voldoen worden beschreven in de Verzamelbrief van het Ministerie SZW d.d. 19 december 2013.

Lid 2: Er is sprake van additioneel werk wanneer de functie gecreëerd is of als het een reeds bestaande functie betreft die een uitkeringsgerechtigde alleen met speciale begeleiding kan verrichten. De werkzaamheden mogen niet gericht zijn op winst of de winst moet weer aangewend worden in de begeleiding van de medewerker. Een en ander conform de definitie

zoals deze is beschreven in de toelichting op artikel 10a, lid 2 Participatiewet.

Ter toets van de additionaliteit dient door het medezeggenschapsorgaan binnen de organisatie een verklaring van geen bezwaar, zowel naar omvang als duur, te worden afgegeven. Wanneer er geen medezeggenschapsorgaan is, geeft de directeur van de inlenende instantie een verklaring af dat er sprake is van additionele arbeid. Deze verklaring wordt door de gemeente opgenomen in haar administratie.

Ter voorkoming van verdringing van regulier werk dient bij de betreffende organisatie een toets op ontslag om economische redenen tijdens de voorafgaande zes maanden plaats te vinden. De deelnemer kan pas worden geplaatst indien een dergelijk ontslag niet heeft plaatsgevonden.

Lid 5: De betrokken partijen bij het trajectcontract zijn de werkgever, de uitkeringsgerechtigde en de gemeente. De verplichtingen van de werkgever ten aanzien van goed werkgeverschap worden opgenomen in het trajectcontract.

Artikel 11 Jobcoaching

Lid 5: De verdere voorwaarden zijn beschreven in het Protocol Jobcoach en het Protocol Interne Jobcoach.

Lid 6: Er is sprake van een interne jobcoach als coaching plaatsvindt door een gekwalificeerde interne begeleider van de werkgever.

Er is sprake van een externe jobcoach als coaching plaatsvindt door een door het UWV erkende jobcoachorganisatie.

Erkende jobcoachorganisaties zijn te vinden in de geactualiseerde lijst met erkende jobcoachleveranciers op de website van het UWV. Zij zijn erkend op basis van het door het UWV opgestelde Erkenningskader, eveneens vindbaar op de website van het UWV.

Artikel 12 Werkplekaanpassing

Lid 3: De kosten-/batenanalyse wordt verricht door de arbeidsdeskundige.

Artikel 13 Detacheringsfaciliteit

- Lid 1 In de Werkkamer is, naar aanleiding van de uitwerking van het Sociaal Akkoord, afgesproken dat gemeenten een zogenaamde detacheringsfaciliteit inrichten. Deze faciliteit is bedoeld om werkgevers te ontzorgen. Via de detacheringsfaciliteit krijgen mensen een dienstverband (detacheringsbaan) waarmee zij vervolgens worden geplaatst bij werkgevers.
- Lid 2 Een bijzondere vorm van de detacheringsfaciliteit is de groeibaan zoals de gemeenten die onder vigeur van de Wet Werk en Bijstand hebben ontwikkeld. Ook deze kunnen waar nodig worden ingezet. Afhankelijk van de behoefte en de noodzaak vindt aanpassing van de werkwijze en afspraken plaats. De voorwaarden en bepalingen zoals deze middels het Uitvoeringsbesluit gesubsidieerde arbeid Maastricht-Heuvelland 2015 zijn vastgesteld, gelden hierbij nog steeds. Dit besluit wordt voor het onderdeel groeibaan dan ook niet ingetrokken op basis van artikel 28 van deze verordening.
- Lid 3 De detacheringsfaciliteit kan de geldelijke waarde van eventueel van toepassing zijnde voorzieningen in het inleentarif verdisconteren, dat aan de werkgever in rekening wordt gebracht.

Artikel 14 Beschut werk

Wettelijk is bepaald dat gemeenten per 1 juli 2015 de verordeningen ex de Participatiewet moeten hebben vastgesteld. In het beleidsplan Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015 is voor wat betreft beschut werk nieuw besloten om het instrument in 2015 nog niet in te zetten, maar onderzoek te doen naar de mogelijkheden en risico's van de inzet van het instrument en te zoeken naar alternatieven

De uitkomsten van dit onderzoek zijn met het Uitvoeringsbesluit beschut werk Maastricht-Heuvelland 2016-2018 gepresenteerd en vastgesteld. Deze nadere regels met betrekking tot beschut werk blijven onder vigeur van deze verordening gelden.

Uitgangspunt van de gemeenten in Maastricht-Heuvelland is om zo veel mogelijk mensen te ondersteunen om naar vermogen te kunnen werken en participeren in de maatschappij.

Daarbij hebben gemeenten de keuze om beschut werk nieuw in te zetten. De gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland kiezen er voor beschut werk nieuw niet in te zetten, maar aan de kwetsbare groep mensen met een grote begeleidingsbehoefte, voor wie het Rijk de participatievoorziening beschut werk nieuw heeft bedacht, wel een passend alternatief te bieden met perspectief op participatie. Dit, op een wijze die meer maatwerk mogelijk maakt en waarbij zoveel mogelijk gebruik gemaakt wordt van de infrastructuur die aanwezig is. Deze aanpak wordt de Maastricht-Heuvelland aanpak genoemd.

Artikel 15 Scholing

Lid 1: Voor het aanbieden van scholing gelden voor bepaalde doelgroepen aanvullende regels:

a. Alleenstaande ouders met kinderen jonger dan 5 jaar

Scholing wordt verplicht aangeboden conform artikel 9a Participatiewet en kan afwijken van de bepalingen genoemd in lid 1 en 4. Scholing kan, onder voorwaarden, voor een langere periode en tot maximaal niveau MBO-4.

Personen met een participatieplaats

Scholing wordt verplicht aangeboden conform artikel 10a, lid 5 Participatiewet indien dit bijdraagt aan het vergroten van de kans op inschakeling in het arbeidsproces.

b. Jongeren tot 27 jaar

Bij de aanvraag voor een uitkering Participatiewet beoordeelt het College of regulier onderwijs mogelijk is gezien de krachten en bekwaamheden van de jongere (zie toelichting artikel 1 lid 1 van deze verordening) en of deze scholing noodzakelijk is voor het verbeteren van de positie op de arbeidsmarkt. Dit is in ieder geval noodzakelijk voor jongeren zonder startkwalificatie en jongeren met alleen een Havo/Vwo-diploma.

Bij jongeren met een MBO-2 diploma of hoger wordt individueel afgewogen of vervolgonderwijs de arbeidsmarktpositie kan versterken.

Enkel indien uit s 'Rijks kas bekostigd onderwijs *niet* mogelijk is kan het College scholing als voorziening aan jongeren aanbieden.

De aangeboden scholing dient te voldoen aan de volgende criteria:

- a. de maximale scholingsduur bedraagt 1 jaar;
- b. de maximale scholingskosten worden door het college vastgesteld (zo is in het verleden een maximaal bedrag van € 4.000 gehanteerd);
- c. BBL-opleidingen komen niet in aanmerking voor vergoeding, tenzij de werkcomponent wordt ingevuld middels een (al dan niet gesubsidieerde) betaalde baan.

Lid 2: Documenten waaruit scholingsmogelijkheden blijken zijn (niet limitatief): schooldiploma's, (deel)certificaten, overgangsdOCUMENTEN inzake het ontwikkelingsperspectief van de jongere (OPP), toekennings- en beëindigingsbeschikking van Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), bindend studieadvies van de school. Het advies van het RMC en/of van de school van herkomst wordt meegewogen in de beoordeling van de scholingsmogelijkheden.

Op grond van artikel 41 lid 10 Participatiewet kan het College de jongere bij de aanvraag een machtiging laten tekenen om de verstrekte gegevens te onderzoeken dan wel aan te vullen.

Artikel 16 Begeleiding ter verwerving, aanvaarding en behoud van algemeen geaccepteerde arbeid

Dit artikel omvat de begeleiding waarin de andere in deze verordening genoemde voorzieningen niet voorzien. Hierbij kan gedacht worden aan trainingen sollicitatie- en werknemersvaardigheden, assertiviteitstrainingen, groepsgewijze aanpak bij het zoeken naar en vinden van werk, wekkerdienst, (incidentele) begeleiding op de werkplek e.d. Deze opsomming is niet limitatief.

Artikel 17 Ondersteuning bij leer/werktrajecten

Deze voorziening kan ingezet worden ter voorkoming van schooluitval van 16 en 17-jarigen met een kwalificatieplicht of leerplicht en van 18 tot 27-jarigen zonder startkwalificatie. De voorziening is beperkt tot de kosten van ondersteuning bij leerwerktrajecten, voor zover deze ondersteuning niet de verantwoordelijkheid is van een andere partij. Zo is begeleiding tijdens de stage als onderdeel van de opleiding een taak voor het onderwijs.

Artikel 18   Persoonsgebonden re-integratiebudget

Lid 2: Onder duurzame inkomsten uit een dienstbetrekking of zelfstandig ondernemerschap wordt verstaan: voldoende inkomsten om gedurende minimaal 6 uit 12 maanden zelfstandig in het levensonderhoud te kunnen voorzien.

Lid 4: Bij de beoordeling van een aanvraag PRB gelden de volgende criteria:

- a. Een aanvraag PRB wordt schriftelijk bij het College ingediend voorafgaand aan de startdatum van het traject.
- b. De uitvoerder van het traject voldoet aan door het College vastgestelde kwaliteitseisen.
- c. De maximale duur van het traject is één jaar.
- d. Een PRB kan maximaal één maal per twee jaar worden toegekend.
- e. Plaatsing, gedurende minimaal twee maanden, op een betaalde werkplek of in een van de vormen van werk genoemd in artikel 10 lid 1 van deze verordening, dan wel het inleveren van een toetsbaar ondernemingsplan maken deel uit van het traject.
- f. Het doel van het re-integratietraject is opgenomen in het re-integratieplan.

Lid 5: Het PRB wordt alleen dan volledig uitbetaald indien de uitvoerder van het traject aantoont dat het doel in lid 2 is bereikt.

Lid 6: Het maximale bedrag dat voor een PRB wordt betaald wordt door het College vastgesteld. In het verleden bedroeg dit €4.000.

Artikel 19   Sociale activering

Lid 1: Sociale activering wordt gedefinieerd als het verrichten van onbeloonde, maatschappelijk zinvolle activiteiten gericht op arbeidsinschakeling of, als arbeidsinschakeling nog niet mogelijk is, op zelfstandige maatschappelijke participatie. Hierbij kan worden gedacht aan het zelfstandig, zonder externe begeleiding verrichten van vrijwilligerswerk of het deelnemen aan activiteiten in de wijk of buurt.

Voor de verplichting op grond van artikel 9, eerste lid, onderdeel b, van de Participatiewet gebruik te maken van een voorziening gericht op sociale activering is vereist dat de mogelijkheid bestaat dat een persoon op enig moment algemeen geaccepteerde arbeid kan verkrijgen waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een voorziening. Bestaat die mogelijkheid niet, dan kan een persoon niet worden verplicht gebruik te maken van een

dergelijke voorziening. Sociale activering heeft tot doel personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt terug te leiden naar de arbeidsmarkt, of als dit nog niet mogelijk is, als tussendoel te bevorderen dat personen zelfstandig kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven. Hieruit volgt dat als het einddoel, arbeidsinschakeling, niet kan worden bereikt, er geen grond is die persoon te verplichten om gebruik te maken van een voorziening gericht op sociale activering.

Artikel 20 Vrijwilligerswerk

Lid 1: Er is sprake van vrijwilligerswerk als voldaan wordt aan de volgende criteria:

- a. het werk wordt niet betaald;
- b. het werk vindt plaats in georganiseerd verband;
- c. het werk geschiedt uit vrije wil;
- d. het werk vindt niet plaats op incidentele basis;
- e. het werk is gericht op de samenleving;
- f. het werk vindt niet plaats in een wettelijke gezagsverhouding.

Werk dat wordt aangeboden door organisaties die bemiddelen in vrijwilligerswerk voldoet per definitie aan de criteria.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt, dat vrijwilligerswerk niet wordt verplicht.

Artikel 22 Belendende beleidsvelden

Voorbeelden van voorzieningen uit belendende beleidsvelden zijn schuldhulpverlening, WMO-voorzieningen, jeugdvoorzieningen e.d. Op de inzet van deze voorzieningen is het beleid van de desbetreffende belendende beleidsvelden van toepassing.

Artikel 23 Tegenprestatie

Lid 1: Bij het opleggen van de tegenprestatie wordt de volgende werkwijze gehanteerd:

- a. Allereerst wordt onderzocht of de uitkeringsgerechtigde reeds maatschappelijk nuttige activiteiten verricht welke aangemerkt kunnen worden als tegenprestatie;
- b. Wanneer dat nog niet het geval is, wordt de uitkeringsgerechtigde in de gelegenheid gesteld om zelf een activiteit te zoeken die voldoet aan de criteria voor de tegenprestatie. Het initiatief ligt hierbij in eerste instantie bij de uitkeringsgerechtigde. Indien nodig kan de klantmanager hem/haar hierbij faciliteren en ondersteunen;
- c. Wanneer de uitkeringsgerechtigde zelf geen activiteit verricht, dan kan de klantmanager een activiteit als tegenprestatie opleggen die past bij het vermogen van de uitkeringsgerechtigde.

Lid 2, onder a: Onder mantelzorg wordt verstaan: langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt. De vier belangrijkste kenmerken van mantelzorg zijn:

- a. Er is een bestaande sociale relatie tussen de zorgvrager en de zorgverlener;
- b. Mantelzorg wordt niet verricht in een georganiseerd verband;
- c. Het verrichten van mantelzorg is veelal geen bewuste keuze;
- d. Het verlenen van mantelzorg is nooit afdwingbaar.

Vanwege dit laatste kenmerk wordt mantelzorg niet gezien als tegenprestatie, maar vormt het een vrijstellingsgrond.

Lid 3, onder c: Er is sprake van additioneel werk wanneer de functie gecreëerd is of als het een reeds bestaande functie betreft die een uitkeringsgerechtigde alleen met speciale begeleiding kan verrichten. De werkzaamheden mogen niet gericht zijn op winst of de winst moet weer aangewend worden in de begeleiding van de medewerker.

Lid 3, onder d: De tegenprestatie moet naar vermogen van de belanghebbende worden verricht. Hierdoor moet bij het opdragen van een tegenprestatie rekening worden gehouden met de volgende factoren:

- a. De persoonlijke situatie en individuele omstandigheden van een belanghebbende moeten

- in aanmerking worden genomen.
- b. Indien een belanghebbende al een maatschappelijke activiteit/vrijwilligerswerk verricht, kan het College besluiten deze maatschappelijke activiteit/vrijwilligerswerk aan te merken als tegenprestatie. Bij de beoordeling wordt vooral gekeken naar de aard van de activiteit en de omvang van de activiteit.
  - c. De persoonlijke wensen en kwaliteiten van een belanghebbende moeten in overweging worden genomen. Het College is niet gehouden te voldoen aan de wensen van een belanghebbende, maar moet deze wel in de beoordeling meenemen. Draagt belanghebbende geen ideeën aan, dan legt het college belanghebbende een lijst met keuzemogelijkheden voor van maatschappelijk nuttige werkzaamheden die voorhanden zijn. Als belanghebbende geen voorkeur kenbaar maakt of er geen keuzemogelijkheid is, legt het College een werkzaamheid op. Het is immers aan het College, en niet aan een belanghebbende, een tegenprestatie op te dragen aan belanghebbende.

Artikel 27   Nadere regelgeving

Aan het College wordt mandaat verleend om daar waar nodig nadere regels te stellen voor de voorzieningen die in deze verordening zijn opgenomen.

Bijlage 3:

gezien het voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d. 5 april 2016., organisatieonderdeel BO Sociaal, no. 2016-11885;

gelet op Participatiewet, IOAW en IOAZ;

BESLUIT:

vast te stellen

Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Maastricht-Heuvelland 2016 e.v

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begrippen

1. Zo ver niet anders bepaald, worden de begrippen in deze beleidsregels gebruikt in dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen en in de Algemene wet bestuursrecht.
2. In deze verordening wordt verstaan onder:
  - IOAW: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
  - IOAZ: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
  - benadelingsbedrag: netto-uitkering waarop eerder, langer of tot een hoger bedrag een beroep wordt of is gedaan ten gevolge van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan;
  - bijstandsnorm: 1° toepasselijke bijstandsnorm als bedoeld in artikel 5, onderdeel c, van de Participatiewet, of 2° grondslag van de uitkering als bedoeld in artikel 5 van de Wet

inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of artikel 5 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen voor zover sprake is van een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;

- uitkering: algemene bijstand op grond van de Participatiewet of een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.

Artikel 2. Het toepassen van een verlaging

Als de belanghebbende naar het oordeel van het college de uit de Participatiewet, de IOAW of de IOAZ voortvloeiende verplichtingen niet of onvoldoende nakomt dan wel anderszins tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan betoont wordt overeenkomstig de Participatiewet, de IOAW en de IOAZ en deze verordening een verlaging toegepast.

Artikel 3. Het besluit tot het opleggen van een verlaging

In het besluit tot het opleggen van een verlaging van de uitkering als bedoeld in de artikelen 18, tweede, vijfde en zesde lid, van de Participatiewet en artikel 20 van de IOAW en IOAZ, worden in ieder geval vermeld:

- a. de reden van de verlaging;
- b. de duur van de verlaging;
- c. het bedrag of percentage waarmee de uitkering wordt verlaagd, en
- d. indien van toepassing, de reden om af te wijken van de standaardverlaging.

Artikel 4. Afzien van verlaging

1. Het college ziet af van een verlaging als:
  - a. elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt, of
  - b. de gedraging meer dan één jaar voor constatering daarvan door het college heeft plaatsgevonden.

2. Het college kan afzien van een verlaging als het daarvoor dringende redenen aanwezig acht.
3. Als het college afziet van een verlaging op grond van dringende redenen, wordt een belanghebbende hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld.

Artikel 5. Ingangsdatum en tijdvak van een verlaging

1. Een verlaging wordt toegepast op de uitkering of bijzondere bijstand die is verleend met toepassing van artikel 12 van de Participatiewet over de kalendermaand volgend op de maand waarin het besluit tot het opleggen van de verlaging aan een belanghebbende is bekendgemaakt. Daarbij wordt uitgegaan van de op dat tijdstip voor die belanghebbende geldende bijstandsnorm.
2. Een verlaging kan met terugwerkende kracht worden toegepast op de uitkering over de periode waarop de gedraging betrekking heeft gehad of over de periode waarin de gedraging heeft plaatsgevonden als een verlaging overeenkomstig het eerste lid niet mogelijk is omdat de uitkering is beëindigd of ingetrokken.
3. Voor zover het zelfstandigen betreft die bijstand voor het levensonderhoud in de vorm van een geldlening op grond van het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen hebben ontvangen, kan de maatregel ook met terugwerkende kracht worden betrokken bij de definitieve vaststelling van die bijstand.
4. Als een verlaging niet of niet geheel ten uitvoer kan worden gelegd als gevolg van de beëindiging of intrekking van de uitkering, wordt de verlaging of dat deel van de verlaging dat nog niet is uitgevoerd, alsnog opgelegd als belanghebbende binnen de termijn, bedoeld in artikel 4 van deze verordening, eerste lid, onderdeel b, opnieuw een uitkering ontvangt.
5. In afwijking van het eerste lid wordt de verlaging toegepast vanaf de ingangsdatum van de bijstand indien de gedraging wordt geconstateerd bij de beoordeling van een aanvraag.

Artikel 6. Berekeningsgrondslag

1. Een verlaging wordt berekend over de bijstandsnorm.
2. In afwijking van het eerste lid kan een verlaging worden toegepast op de bijzondere bijstand als:
  - a. aan belanghebbende bijzondere bijstand wordt verleend met toepassing van artikel 12 van de Participatiewet, of

- b. de verwijtbare gedraging van belanghebbende in relatie met zijn recht op bijzondere bijstand daartoe aanleiding geeft.
3. Bij toepassing van het tweede lid, onderdeel a, moet in de hoofdstukken 2, 3 en 4 'bijstandsnorm' worden gelezen als 'bijstandsnorm inclusief de op grond van artikel 12 van de Participatiewet verleende bijzondere bijstand'.
4. Bij toepassing van het tweede lid, onderdeel b, moet in de hoofdstukken 2, 3 en 4 'bijstandsnorm' worden gelezen als 'de verleende bijzondere bijstand'.

Hoofdstuk 2. Niet nakomen van de niet geüniformeerde verplichtingen met betrekking tot de arbeidsinschakeling

Artikel 7. Gedragingen Participatiewet

Gedragingen van een belanghebbende waardoor algemeen geaccepteerde arbeid niet wordt verkregen of een verplichting op grond van de artikelen 9, 9a en 55 van de Participatiewet niet of onvoldoende wordt nagekomen, worden onderscheiden in de volgende categorieën:

- a. eerste categorie: het niet of onvoldoende nakomen van de medewerkingsplicht als bedoeld in artikel 17, tweede lid, van de Participatiewet.
- b. tweede categorie:
  1. het niet of onvoldoende meewerken aan het opstellen, uitvoeren en evalueren van een plan van aanpak als bedoeld in artikel 44a van de Participatiewet;
  2. het onvoldoende nakomen van verplichtingen als bedoeld in de artikelen 9, eerste lid, of 55 van de Participatiewet, voor zover het gaat om een belanghebbende jonger dan 27 jaar, gedurende vier weken na een melding als bedoeld in artikel 43, vierde en vijfde lid, van de Participatiewet, voor zover deze verplichtingen niet worden genoemd in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet;
  3. het niet of onvoldoende verrichten van een door het college opgedragen tegenprestatie naar vermogen als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdeel c, van de Participatiewet;
- c. derde categorie: het niet naar vermogen proberen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen voor zover dit niet voortvloeit uit een gedraging als bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet.

Artikel 7a. Niet meewerken aan taaltoets

Als een belanghebbende niet meewerkt aan het afleggen van de taaltoets als bedoeld in artikel 18b, tweede lid, van de Participatiewet, wordt een verlaging opgelegd van:

- a. 20% van de bijstandsnorm gedurende één maand;
- b. 40% van de bijstandsnorm gedurende één maand als belanghebbende zich binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit waarmee een verlaging is toegepast vanwege het niet meewerken aan het afleggen van de taaltoets opnieuw schuldig maakt aan dezelfde verwijtbare gedraging;
- c. Telkens 100% van de bijstandsnorm gedurende één maand als belanghebbende zich binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit in de zin van artikel 7a, onderdeel b, van deze verordening, opnieuw schuldig maakt aan dezelfde verwijtbare gedraging.

Artikel 8. Gedragingen IOAW en IOAZ

Gedragingen van de belanghebbende waardoor de verplichtingen op grond van 37 van de IOAW/IOAZ, anders dan de verplichting bedoeld in artikel 37, eerste lid, onderdeel c IOAW/IOAZ, niet of onvoldoende zijn nagekomen, worden onderscheiden in de volgende categorieën:

- a. eerste categorie: vervallen
- b. tweede categorie:
  1. het niet of in onvoldoende mate meewerken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot arbeidsinschakeling;
  2. het niet of onvoldoende gebruik maken van een door het college aangeboden voorziening als bedoeld in de artikelen 36, eerste lid, en 37, eerste lid, onderdeel e, van de IOAW of de artikelen 36, eerste lid, en artikel 37, eerste lid, onderdeel e, van de IOAZ, voor zover dit niet heeft geleid tot het geen doorgang vinden of tot voortijdige beëindiging van die voorziening;
  3. het niet of onvoldoende verrichten van een door het college opgedragen tegenprestatie naar vermogen als bedoeld in artikel 37, eerste lid, onderdeel f, van de IOAW of artikel 37, eerste lid, onderdeel f, van de IOAZ
- c. derde categorie:
  1. het niet naar vermogen trachten algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen;

2. gedragingen die de inschakeling in de arbeid belemmeren;
3. het niet of onvoldoende gebruik maken van een door het college aangeboden voorziening gericht op arbeidsinschakeling als bedoeld in de artikelen 36, eerste lid, en 37, eerste lid, onderdeel e, van de IOAW en de artikelen 36, eerste lid, en 37, eerste lid, onderdeel e, van de IOAZ, voor zover dit heeft geleid tot het geen doorgang vinden of tot voortijdige beëindiging van die voorziening

Artikel 9. Hoogte en duur van de verlaging

De verlaging, bij gedragingen als bedoeld in artikel 7 en 8 van deze verordening, wordt vastgesteld op:

- a. 10% van de bijstandsnorm gedurende één maand bij gedragingen van de eerste categorie;
- b. 50% van de bijstandsnorm gedurende één maand bij gedragingen van de tweede categorie;
- c. 100% van de bijstandsnorm gedurende één maand bij gedragingen van de derde categorie.

Hoofdstuk 3. Niet nakomen van de geüniformeerde verplichtingen met betrekking tot de arbeidsinschakeling

Artikel 10. Duur verlaging bij schending geüniformeerde arbeidsverplichting

Als een belanghebbende een verplichting als bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet niet of onvoldoende nakomt, bedraagt de verlaging 100% van de bijstandsnorm gedurende één maand.

Artikel 11. Verrekenen verlaging

Bij een verlaging als bedoeld in artikel 10 van deze verordening, kan de verlaging worden toegepast over drie maanden waarbij zowel aan de maand van oplegging als aan de twee daaropvolgende maanden een derde van de verlaging wordt toebedeeld.

Hoofdstuk 4. Overige gedragingen die leiden tot een verlaging

Artikel 12. Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid

1. Een verlaging wegens tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan als bedoeld in artikel 18, tweede lid, van de Participatiewet wordt afgestemd op het benadelingsbedrag.
2. De verlaging wordt vastgesteld op:
  - a. **10%** van de bijstandsnorm gedurende **één maand** bij een benadelingsbedrag tot **€ 1.000,-**;
  - b. **20%** van de bijstandsnorm gedurende **één maand** bij een benadelingsbedrag vanaf **€ 1.000,- tot € 2.000,-**;
  - c. **40%** van de bijstandsnorm gedurende **één maand** bij een benadelingsbedrag vanaf **€ 2.000,- tot € 4.000,-**;
  - d. **100%** van de bijstandsnorm gedurende **één maand** bij een benadelingsbedrag van **bijvoorbeeld € 4.000,-** of hoger.
3. In afwijking van het eerste en tweede lid en onverminderd het bepaalde in artikel 18, eerste lid Participatiewet wordt de bijzondere bijstand geweigerd indien het beroep op bijzondere bijstand het gevolg is van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid.
4. In afwijking van het eerste en tweede lid en onverminderd het bepaalde in artikel 18, eerste lid Participatiewet wordt, indien belanghebbende geen beroep meer kan doen op een passende en toereikende voorliggende voorziening, omdat deze volledig wordt verrekend met een bestuurlijke boete in het kader van het bij herhaling schenden van de inlichtingenplicht, een verlaging opgelegd van 100% van de geldende bijstandsnorm gedurende de eerste drie maanden gerekend vanaf de start van de verrekening. Met betrekking tot de hier bedoelde verlaging is het bepaalde in artikel 3, van de Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive, van overeenkomstige toepassing.
5. In afwijking van het eerste en tweede lid en onverminderd het bepaalde in artikel 18, eerste lid Participatiewet, wordt een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid tot uitdrukking komend in “het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid voorafgaand aan dag van melding als bedoeld in artikel 9, eerste lid Participatiewet” gelijkgesteld aan een gedraging van de derde categorie als bedoeld in artikel 7 en 8 van deze

verordening. Voor het bepalen van de hoogte van de maatregel is artikel 9 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 13. Zeer ernstige misdragingen

Als een belanghebbende zich zeer ernstig misdraagt tegenover personen en instanties die zijn belast met de uitvoering van de Participatiewet als bedoeld in artikel 9, zesde lid, van die wet of tegenover personen en instanties die zijn belast met de uitvoering van de IOAW en IOAZ als bedoeld in artikel 37, eerste lid, onder g van die wetten wordt een verlaging opgelegd van:

- a. 100% van de bijstandsnorm gedurende één maand, bij het uitoefenen van fysiek geweld tegen de in het eerste lid genoemde personen en bij mondelinge of schriftelijke bedreigingen tegen de in het eerste lid genoemde personen;
- b. 50% van de bijstandsnorm gedurende één maand, bij het uitoefenen van fysiek geweld tegen materiële zaken.

Artikel 14. Niet nakomen van overige verplichtingen

Als een belanghebbende een door het college opgelegde verplichting als bedoeld in artikel 55 van de Participatiewet niet of onvoldoende nakomt, wordt een verlaging toegepast. De verlaging wordt vastgesteld op:

- a. **20%** van de bijstandsnorm gedurende **één maand**, bij het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen die strekken tot arbeidsinschakeling;
- b. **20%** van de bijstandsnorm gedurende **één maand**, bij het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen die verband houden met de aard en het doel van een bepaalde vorm van bijstand;
- c. **40%** van de bijstandsnorm gedurende **één maand**, bij het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen die strekken tot vermindering van de bijstand;
- d. **100%** van de bijstandsnorm gedurende **één maand**, bij het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen die strekken tot beëindiging van de bijstand.

Hoofdstuk 5. Samenloop en recidive

Artikel 15. Samenloop van gedragingen

1. Als sprake is van één gedraging die schending oplevert van meerdere in deze verordening of artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet genoemde verplichtingen, wordt één verlaging opgelegd. Voor het bepalen van de hoogte en duur van de verlaging wordt uitgegaan van de gedraging waarop de hoogste verlaging is gesteld.
2. Als sprake is van meerdere gedragingen die schending opleveren van één of meerdere in deze verordening of artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet genoemde verplichtingen, wordt voor iedere gedraging een afzonderlijke verlaging opgelegd. Deze verlagingen worden gelijktijdig opgelegd, tenzij dit gelet op de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van de belanghebbende niet verantwoord is.
3. Als sprake is van één gedraging die schending oplevert van zowel een in deze verordening of artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet genoemde verplichting als een in artikel 17, eerste lid, van de Participatiewet genoemde verplichting, wordt geen verlaging opgelegd, voor zover voor die schending een bestuurlijke boete wordt opgelegd.
4. Als sprake is van meerdere gedragingen die schending opleveren van zowel een in deze verordening of artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet genoemde verplichting als een in artikel 17, eerste lid, van de Participatiewet genoemde verplichting, waarvoor een bestuurlijke boete kan worden opgelegd, wordt voor iedere gedraging een afzonderlijke verlaging opgelegd, tenzij dit gelet op de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van de belanghebbende niet verantwoord is.

Artikel 16. Recidive

1. Als een belanghebbende zich binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit waarmee een verlaging is toegepast vanwege een gedraging als bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet, opnieuw schuldig maakt aan een verwijtbare gedraging als bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de wet, wordt de termijn van de verlaging zoals bedoeld in artikel 10 van deze verordening vastgesteld op twee maanden.
2. Als een belanghebbende zich binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit waarmee een verlaging is toegepast vanwege een gedraging anders dan bedoeld in het eerste

lid en in artikel 7a van deze verordening, opnieuw schuldig maakt aan eenzelfde verwijtbare gedraging, wordt telkens de duur van de oorspronkelijke verlaging verdubbeld.

Hoofdstuk 6. Gedragingen die leiden tot weigering IOAW/IOAZ

Artikel 17: Het door eigen toedoen verliezen van algemeen geaccepteerde arbeid

1. Het college legt, met in achtneming van artikel 20, vierde lid IOAW/IOAZ, blijvend een maatregel op indien de belanghebbende door eigen toedoen een inkomen uit of in verband met arbeid is verloren en:
  - a. aan de beëindiging van zijn dienstbetrekking een dringende reden ten grondslag ligt in de zin van artikel 678 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek; dan wel
  - b. de dienstbetrekking is beëindigd door of op verzoek van de belanghebbende zonder dat aan de voortzetting ervan zodanige bezwaren waren verbonden, dat deze voortzetting redelijkerwijs niet van hem zou kunnen worden geveerd.
2. De hoogte van de maatregel is gelijk aan het door dit gedrag verloren inkomen.

Artikel 18: Het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid

1. Het college legt blijvend een maatregel op indien de belanghebbende een uitkering ontvangt op basis van de IOAW/IOAZ en hij weigert de hem aangeboden algemeen geaccepteerde arbeid te aanvaarden.
2. De hoogte van de maatregel is gelijk aan het door eigen toedoen niet verkregen inkomen uit deze arbeid.

Artikel 19: Het door eigen toedoen niet verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid

1. Het college legt blijvend een maatregel op indien de belanghebbende een uitkering ontvangt op basis van de IOAW/IOAZ en hij door eigen toedoen geen algemeen geaccepteerde arbeid verkrijgt.
2. De hoogte van de maatregel is gelijk aan het door eigen toedoen niet verkregen inkomen uit deze arbeid.

Hoofdstuk 7. Slotbepalingen

Artikel 20: Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 juli 2016.

Artikel 21: citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Maastricht-Heuvelland 2016 e.v.

Artikel 22: Onvoorziene omstandigheden en hardheidsclausule

In alle gevallen waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college van B&W.

Het college van B&W kan in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in deze verordening, als toepassing daarvan tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Aldus besloten door:

de Raad van de gemeente **Eijsden-Margraten** in de openbare vergadering van 24 mei 2016

de griffier,
mr. G.A.J.T. Verbeet

de voorzitter,
D.A.M. Akkermans

de Raad van de gemeente **Gulpen-Wittem** in de openbare vergadering van 26 mei 2016

de griffier,
A.F.M. Askamp (waarnemend)

de voorzitter,
drs. A.R.B. van den Tillaar

de Raad van de gemeente **Maastricht** in de openbare vergadering van 17 mei 2016

de griffier,
J.L.L. Goossens

de voorzitter,
J.M. Penn-te Strake

de Raad van de gemeente **Meerssen** in de openbare vergadering van 25 mei 2016

de griffier,

J.J.M. Willems

de voorzitter,

M.A.H. Clermonts-Aretz

de Raad van de gemeente **Vaals** in de openbare vergadering van 23 mei 2016

de griffier,
mr. B.G.P. Hoevenagel

de voorzitter,
drs. R.L.T. van Loo

de Raad van de gemeente **Valkenburg aan de Geul** in de openbare vergadering van 30 mei 2016

de griffier,
mr. J.W.L. Pluijmen

de voorzitter,
drs. M.J.A. Eurlings

Toelichting

Algemeen

Opdracht aan gemeenteraad

Op grond van artikel 8, eerste lid, onder a, van de Participatiewet is de gemeenteraad verplicht om bij verordening regels te stellen over het verlagen van de bijstand, bedoeld in artikel 18, tweede lid en de periode van de verlaging van de bijstand bedoeld in artikel 18, vijfde en zesde lid van de Participatiewet.

Daarnaast is de gemeenteraad op grond van artikel 35, eerste lid onder a van de IOAW en IOAZ verplicht bij verordening regels te stellen over de weigering en verlaging van de uitkering als bedoeld in artikel 20 van de IOAW en IOAZ.

Met de Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Maastricht-Heuvelland 2016 wordt aan voornoemde verplichtingen gevolg gegeven.

Algemene toelichting Participatiewet

De gemeente heeft een verantwoordelijkheid met betrekking tot de invulling van de rechten en plichten van bijstandsgerechtigden. Mede gelet op de rechtszekerheid van een bijstandsgerechtigde moet het gemeentelijk beleid vastgelegd worden in een verordening. Rechten en plichten zijn echter twee kanten van één medaille. Het recht op algemene bijstand is altijd verbonden aan de plicht zich in te zetten om weer onafhankelijk te worden van de uitkering.

Artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet spreekt over het afstemmen van de bijstand en de daaraan verbonden verplichtingen op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van een belanghebbende. In deze bepaling wordt benadrukt dat het vaststellen van de hoogte van de uitkering en de daaraan verbonden verplichtingen voor bijstandsgerechtigden maatwerk is. Daarbij moet recht worden gedaan aan de individuele situatie en de persoonlijke omstandigheden van bijstandsgerechtigden. Artikel 18, tweede lid, van de Participatiewet legt een directe koppeling tussen de rechten en plichten van uitkeringsgerechtigden: het recht op een uitkering is altijd verbonden aan de plicht zich in te zetten om weer onafhankelijk te worden van de uitkering. Dit betekent dat de vaststelling van de hoogte van de uitkering niet alleen afhangt van de toepasselijke uitkeringsnorm

en de beschikbare middelen van de bijstandsgerechtigde, maar ook van de mate waarin de verplichtingen worden nagekomen. De inspanningen die van de bijstandsgerechtigde naar vermogen kunnen worden verwacht, spelen ook een rol.

Wanneer het college tot het oordeel komt dat een bijstandsgerechtigde zijn verplichtingen niet of in onvoldoende mate nakomt, verlaagt het de uitkering. Er is dus geen sprake van een bevoegdheid, maar van een verplichting. Alleen wanneer iedere vorm van verwijtbaarheid ontbreekt, ziet het college af van een dergelijke verlaging. Het college moet niettemin bij de vaststelling van de verlaging rekening houden met de persoonlijke omstandigheden en de individueel vastgestelde verplichtingen. Het college kan dan ook van een verlaging afzien als het college daartoe zeer dringende redenen aanwezig acht.

Met ingang van 1 januari 2015 zijn in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet geüniformeerde arbeidsverplichtingen opgenomen. Voor schending van deze verplichting geldt dat de bijstand in beginsel moet worden verlaagd met honderd procent gedurende één tot drie maanden. In de verordening is de duur van de verlaging vastgelegd (artikel 18, vijfde lid, van de Participatiewet).

Is afgezien van een verlaging wegens het ontbreken van elke vorm van verwijtbaarheid, dan is het niet mogelijk om bij toepassing van bepalingen ten aanzien van recidive deze gedraging mee te tellen. Is vanwege de afstemming op grond van artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet of vanwege dringende redenen afgezien van het opleggen van een verlaging, dan is daarin geen reden gelegen om de betreffende gedraging buiten beschouwing te laten in geval van recidive.

Het college beoordeelt uiterlijk drie maanden na de datum van de beschikking of de omstandigheden en het gedrag van belanghebbende aanleiding geven de beslissing te herzien (artikel 18, derde lid, van de Participatiewet). Bij een dergelijke herbeoordeling hoeft niet opnieuw een besluit te worden genomen, waarbij alle feiten en omstandigheden opnieuw tegen het licht worden gehouden. Het heeft slechts als doel vast te stellen of belanghebbende tussentijds (binnen de periode waarover de verlaging zich uitstrekt) blijkt heeft gegeven van een zodanige gedragsverandering of dat sprake is van een zodanige wijziging van omstandigheden, dat aanleiding bestaat de eerder opgelegde verlaging in zwaarte of duur bij te stellen. (*CRvB 19-04-2011, nr. 10/4882 WWB*,

ECLI:NL:CRVB:2011:BQ3002) Artikel 18, derde lid, van de Participatiewet is naar oordeel van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid niet van toepassing als sprake is van schending van een van de geüniformeerde arbeidsverplichtingen (artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet). Ten aanzien van geüniformeerde arbeidsverplichtingen is artikel 18, elfde lid, van de Participatiewet van toepassing. Verschil tussen artikel 18, derde lid, en artikel 18, elfde lid, van de Participatiewet is dat artikel 18, elfde lid, pas wordt toegepast als belanghebbende daarom vraagt.

Een verlaging krachtens de afstemmingsverordening is een punitieve sanctie voor zover de verlaging wordt opgelegd omdat belanghebbende zich zeer ernstig heeft misdragen. (*CRvB 31-12-2007, nrs. 06/4510 WWB, ECLI:NL:CRVB:2007:BC1811, CRvB 29-07-2008, nrs. 07/2262 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2008:BD9023, CRvB 19-08-2008, nrs. 07/2416 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2008:BE8919 en CRvB 19-01-2010, nr. 08/1012 WWB, ECLI:NL:CRVB:2010:BL0052.*)

Als een betreffende gedraging ook een strafbaar feit oplevert, kan belanghebbende hier strafrechtelijk voor worden vervolgd. Deze verlaging en de strafvervolgning kunnen alleen naast elkaar bestaan als sprake is van juridisch te onderscheiden feiten. Bijvoorbeeld: belanghebbende beledigt opzettelijk een ambtenaar. Strafrechtelijk gezien kan een geldboete worden opgelegd of een gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden. Daarnaast is sprake van zich zeer ernstig misdragen zoals bedoeld in artikel 9, zesde lid, van de Participatiewet op grond waarvan de bijstand kan worden verlaagd.

In andere gevallen waarin een verlaging wordt opgelegd krachtens de afstemmingsverordening is sprake van een reparatoire sanctie (bijvoorbeeld bij schending arbeidsverplichting). Als een betreffende gedraging ook een strafbaar feit oplevert, kan belanghebbende hier strafrechtelijk voor worden vervolgd. De verlaging en de strafvervolgning kunnen naast elkaar bestaan omdat het hier gaat om een reparatoire maatregel en een punitieve sanctie.

Wet taaleis

Sinds 1 januari 2016 is de taaleis als nieuwe verplichting opgenomen in de Participatiewet (artikel 18b). Dit artikel bevat een verplichting voor bijstandsgerechtigden om de Nederlandse taal te

beheersen, voor zover dit noodzakelijk is voor het naar vermogen verkrijgen, aanvaarden en behouden van algemeen geaccepteerde arbeid.

Het artikel kent ook een eigen afstemmingsregime wanneer blijkt dat belanghebbende de Nederlandse taal onvoldoende beheerst.

De impliciete verplichting in artikel 18b, tweede lid, van de Participatiewet, om mee te werken aan het afleggen van de taaltoets is echter niet gesanctioneerd. Dat gebeurt nu via artikel 7a van de afstemmingsverordening.

Algemene toelichting IOAW en IOAZ

De Afstemmingsverordening IOAW/IOAZ Maastricht-Heuvelland 2015 is eind 2014 vooral tekstueel aangepast om deze klaar te maken voor de Participatiewet. In december 2014 is de Afstemmingsverordening IOAW/IOAZ vastgesteld in de gemeenteraad. Om te komen tot minder regelgeving zijn de bepalingen van de Afstemmingsverordening IOAW/IOAZ Maastricht-Heuvelland 2015 nu geïntegreerd in deze afstemmingsverordening.

In tegenstelling tot de Participatiewet onderscheiden de IOAW/IOAZ geen uniforme verplichtingen.

Afstemming na schending van die verplichtingen berust hier exclusief op de Participatiewet.

Daar staat tegenover dat de IOAW en IOAZ nog steeds, dus ook in afwijking van de Participatiewet, een aantal situaties onderscheiden waarbij het mogelijk is de uitkering (gedeeltelijk) tijdelijk of blijvend te weigeren. De IOAW en IOAZ vormen immers nog steeds specifieke wetten waarin werkloos werknemerschap een centrale rol speelt. Ze hebben daarmee niet het sluitstuk karakter van de Participatiewet. Verwijtbare werkloosheid, het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid of het door eigen toedoen niet verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid worden daardoor zwaar aangerekend. Dat kwam destijds ook tot uitdrukking in de oude AMvB (Maatregelenbesluit Abw, IOAW en IOAZ). Daar werd de uitkering in de betreffende situaties blijvend geweigerd. De Participatiewet vormt bij weigering van de IOAW/IOAZ overigens altijd een vangnet.

Niet verlenen van medewerking

Het niet verlenen van medewerking zal niet snel aanleiding geven tot verlaging van de bijstand. Het belangrijkste voorbeeld van de medewerkingsplicht is het toestaan van een huisbezoek. In de praktijk zal het niet toestaan van een huisbezoek echter leiden tot beëindiging of intrekking van het recht op bijstand omdat het recht op bijstand niet kan worden vastgesteld. Het verlagen van de bijstand is in dat geval niet aan de orde. Het niet voldoen aan een oproep om op een bepaalde plaats

en tijd te verschijnen in verband met arbeidsinschakeling valt ook onder het niet voldoen aan de medewerkingsplicht. In de praktijk betreft het echter veelal oproepen voor gesprekken om bepaalde inlichtingen te verstrekken zodat het niet verschijnen dan wordt gezien als het niet nakomen van de inlichtingenplicht. Daarnaast bestaat er in de praktijk onduidelijkheid over de medewerkingsplicht die ziet op het meewerken aan een oproep om op een bepaalde plaats en tijd te verschijnen in verband met zijn arbeidsinschakeling (artikel 17, tweede lid van de Participatiewet) in relatie tot de uniforme verplichting genoemd in artikel 18, vierde lid onder h van de Participatiewet.

Een scheidslijn is hier moeilijk aan te brengen. Daarom is ervoor gekozen het niet verlenen van medewerking zoals bedoeld in artikel 17, tweede lid, van de Participatiewet niet als verlagingswaardige gedraging op te nemen in deze verordening.

Artikelsgewijze toelichting

Enkel die bepalingen die nadere toelichting behoeven worden hier behandeld.

Artikel 1. Begrippen

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, de IOAW en de IOAZ worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn ook van toepassing op deze verordening.

Benadelingsbedrag

Benadelingsbedrag is de netto-uitkering waarop eerder, langer of tot een hoger bedrag een beroep wordt of is gedaan ten gevolge van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan. Voor het bepalen van het benadelingsbedrag wordt uitgegaan van het nettobedrag van de uitkering.

Bijstandsnorm

Onder de 'bijstandsnorm' wordt in deze verordening verstaan de in de situatie van belanghebbende geldende bijstandsnorm of de grondslag als het gaat om een IOAW-/IOAZ-uitkering.

Bij een bijstandsuitkering gaat het om de toepasselijke norm, vermeerderd met toeslagen, en verminderd met verlagingen, alles inclusief vakantietoeslag. Voor zover sprake is van een uitkering op grond van de IOAW of de IOAZ wordt onder bijstandsnorm verstaan de toepasselijke grondslag zoals bedoeld in artikel 5 van de IOAW en artikel 5 van de IOAZ.

De Participatiewet werkt met verlagingen op de netto bijstand. Bij de IOAW en IOAZ wordt gewerkt vanuit een bruto benadering. Het uitkeringssysteem is hier ook op ingericht. De verlagingen kunnen daarom alleen worden toegepast op de grondslag. Eigenlijk net als onder het regime van het oude Maatregelbesluit Abw, IOAW en IOAZ. Dit neemt niet weg dat bij het bepalen van de hoogte van de maatregelen IOAW/IOAZ toch zoveel mogelijk aansluiting is gezocht bij de percentages en verlagingen op de netto bijstand in het kader van de Participatiewet.

Artikel 2. Het toepassen van een verlaging

Het verlagen van een uitkering vindt met inachtneming van de wettelijke bepalingen en deze verordening plaats door middel van een aan belanghebbende gericht besluit.

Artikel 3. Het besluit tot opleggen van een verlaging

De eisen waaraan een besluit moet voldoen vloeien rechtstreeks voort uit de Algemene wet bestuursrecht. Het motiveringsvereiste houdt onder andere in dat een besluit kenbaar is en van een deugdelijke motivering is voorzien. Tegen een besluit kan een belanghebbende bezwaar en beroep indienen.

Artikel 4. Afzien van verlaging

Afzien van verlagen in verband met ontbreken van verwijtbaarheid.

Het afzien van het opleggen van een verlaging "indien elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt", is overgenomen uit artikel 18, negende lid, van de Participatiewet, respectievelijk artikel 20 derde lid van de IOAW en IOAZ. Aangenomen moet worden dat hiervan uitsluitend sprake is bij evidente afwezigheid van verwijtbaarheid. (*CRvB 24-07-2001, nr. 99/1857 NABW, ECLI:NL:CRVB:2001:AD4887*).

Het is aan het college te beoordelen of elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt aan het betreffende gedrag. Is vanwege de afwezigheid van elke vorm van verwijtbaarheid afgezien van een verlaging, dan is het niet mogelijk om bij toepassing van recidive deze gedraging mee te tellen (zie artikel 16 van deze verordening). Is vanwege de afstemming op grond van artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet van een verlaging afgezien dan is daarin geen reden gelegen om de betreffende gedraging buiten beschouwing te laten in geval van recidive.

Afzien van verlagen in verband met verjaring

Een andere reden om af te zien van het opleggen van een verlaging is dat de gedraging te lang geleden heeft plaatsgevonden (verjaring). Omwille van de effectiviteit ("lik op stuk") is het nodig dat een verlaging spoedig nadat de gedraging heeft plaatsgehad, wordt opgelegd.

Om deze reden regelt artikel 4, eerste lid, onderdeel b, van deze verordening dat het college geen verlagingen oplegt voor gedragingen die langer dan één jaar geleden hebben plaatsgevonden. Dit heeft tevens als voordeel dat een uitkeringsgerechtigde niet te lang in onzekerheid wordt gehouden over de vraag of het college overgaat tot het opleggen van een verlaging.

Afzien van verlagen in verband met dringende redenen

In het tweede lid is geregeld dat kan worden afgezien van het opleggen van een verlaging als daarvoor dringende redenen aanwezig zijn. De verordening stelt een algemene verplichting tot het opleggen van een verlaging voorop. Uitzonderingen moeten echter mogelijk zijn als voor de belanghebbende onaanvaardbare consequenties zouden optreden. Uit het woord "dringend" blijkt dat er wel iets heel bijzonders en uitzonderlijks aan de hand moet zijn, wil een afwijking van het algemene principe gerechtvaardigd zijn. Wat dringende redenen zijn, is afhankelijk van de concrete situatie en kan dus niet op voorhand worden vastgelegd. Er kan worden gedacht aan enerzijds een mindere mate van verwijtbaarheid ten aanzien van de gedraging en anderzijds aan de financiële of sociale gevolgen voor belanghebbende en/of diens gezin. Daarbij moet worden opgemerkt dat ernstige financiële gevolgen op zichzelf geen reden zijn om van een verlaging af te zien, omdat dit inherent is aan het verlagen van een uitkering.

Afzien verlagen ook mogelijk bij geüniformeerde arbeidsverplichtingen

De wet schrijft bij overtreding van een geüniformeerde arbeidsverplichting een afstemming voor van honderd procent van de bijstand gedurende één tot drie maanden. Op grond van artikel 18, tiende lid, van de Participatiewet moet het college een op te leggen maatregel of een opgelegde maatregel afstemmen op de omstandigheden van een belanghebbende en diens mogelijkheden om middelen te verwerven. Dit als - volgens het college - dringende redenen daartoe noodzaken, gelet op bijzondere omstandigheden. Op grond van bijzondere omstandigheden kan het college besluiten de maatregel op een lager niveau, voor een kortere duur of op nul vast te stellen.

Schriftelijke mededeling in verband met recidive

Het doen van een schriftelijke mededeling in een beschikking dat het college afziet van het opleggen van een verlaging wegens dringende redenen is van belang in verband met eventuele recidive (artikel 4 derde lid). Het opleggen van een verlaging bij recidive is geregeld in artikel 16.

Artikel 5. Ingangsdatum en tijdvak van een verlaging

Het verlagen van de uitkering die in de nabije toekomst wordt verstrekt, is de gemakkelijkste methode van het opleggen van een verlaging. Dan hoeft niet te worden overgegaan tot herziening van de uitkering en terugvordering van het te veel betaalde bedrag. In de praktijk zal dit meestal inhouden dat een verlaging wordt opgelegd met ingang van de eerste dag van de kalendermaand, die volgt op de kalendermaand waarin het besluit bekend is gemaakt. Voor de berekening van de hoogte van de verlaging moet worden uitgegaan van de voor die maand geldende bijstandsnorm.

Verlagen met terugwerkende kracht (tweede lid)

Het is niet altijd mogelijk om een lopende uitkering af te stemmen. In die gevallen kan de verlaging met terugwerkende kracht worden toegepast. Het afstemmingsbesluit dat in dat geval wordt genomen, is een bijzondere vorm van herziening van de uitkering. Het besluit leidt namelijk tot te veel verstrekte uitkering. De uitkering die op grond van het afstemmingsbesluit te veel is verstrekt kan met toepassing van artikel 58, tweede lid, onderdeel a, van de Participatiewet of op grond van artikel 25, tweede lid van de IOAW en IOAZ worden teruggevorderd. Afstemming met terugwerkende kracht is echter niet altijd mogelijk. Als alle uitkering over de betreffende periode is ingetrokken en teruggevorderd, resteert er niets meer om af te stemmen. Is geen duidelijke datum te koppelen aan de gedraging van een belanghebbende dan is verlagen met terugwerkende kracht evenmin mogelijk en kan de verlaging uitsluitend naar de toekomst toe worden toegepast.

Verlaging uitvoeren op nieuwe uitkering (vierde lid)

Een verlaging kan niet los worden gezien van het recht op bijstand. Het opleggen van een verlaging is niet mogelijk als een belanghebbende geen recht op bijstand (meer) heeft. (CRvB 07-08-2012, nr. 10/3435 WWB, ECLI:NL:CRVB:2012:BX3978. Als een verlaging niet of niet geheel ten uitvoer kan worden gelegd als gevolg van de beëindiging of intrekking van de uitkering, is het ook mogelijk om de verlaging of dat deel van de verlaging dat nog niet is uitgevoerd, alsnog op te leggen als

belanghebbende binnen een bepaalde termijn na beëindiging van de uitkering opnieuw een uitkering op grond van de wet ontvangt. Het college moet wel rekening houden met de vervaltermijn voor het opleggen van een maatregel zoals bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel b. Een dergelijke maatregel kan vanwege de samenhang met het recht op bijstand niet bij voorbaat worden opgelegd. Het college moet bij het opnieuw toekennen van het recht op bijstand beoordelen in hoeverre er nog aanleiding bestaat om een verlaging toe te passen. Pas dan is sprake van een afstemmingsbesluit en staat de mogelijkheid van bezwaar tegen de maatregel open. (CRvB 08-09-2009, nrs. 07/6337 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2009:BJ7732 en CRvB 07-12-2010, nr. 09/1094 WWB, ECLI:NL:CRVB:2010:BO6721)

Artikel 6. Berekeningsgrondslag

Bijstandsnorm

In het eerste lid is het uitgangspunt vastgelegd dat een verlaging wordt berekend over de bijstandsnorm. Onder de bijstandsnorm wordt verstaan de wettelijke norm, inclusief gemeentelijke toeslag of verlaging en inclusief vakantietoeslag. Bij een uitkering op grond van de IOAW of de IOAZ wordt gekeken naar de grondslag als bedoeld in artikel 5 van de IOAW respectievelijk van de IOAZ.

Bijzondere bijstand

In het tweede lid is bepaald dat een verlaging ook kan worden toegepast op de bijzondere bijstand als aan een belanghebbende bijzondere bijstand wordt verleend met toepassing van artikel 12 van de Participatiewet. Personen tussen de 18 en 21 jaar ontvangen een lage jongerennorm, die indien noodzakelijk wordt aangevuld door middel van aanvullende bijzondere bijstand in de kosten van levensonderhoud. Als een verlaging uitsluitend op de lage jongerennorm wordt opgelegd, zou dit leiden tot rechtsongelijkheid ten opzichte van de 21-jarigen. Daarom is in het derde lid, onderdeel a, geregeld dat de berekeningsgrondslag in dat geval bestaat uit de bijstandsnorm inclusief de verleende bijzondere bijstand op grond van artikel 12 van de Participatiewet.

Op grond van het tweede lid, onderdeel b, is het mogelijk dat het college in incidentele gevallen een verlaging oplegt over de bijzondere bijstand. Er moet dan wel een verband bestaan tussen de gedraging van een belanghebbende en zijn recht op bijzondere bijstand. Een verlaging kan uitsluitend worden opgelegd als daadwerkelijk bijzondere bijstand is verstrekt.

Artikel 7. Gedragingen Participatiewet

De artikelen 7 en 9 moeten in onderlinge samenhang worden gelezen. In artikel 7 worden schendingen van verplichtingen uit de Participatiewet geformuleerd. De verwijtbare gedragingen die zijn genoemd in artikel 7 zijn ondergebracht in categorieën. Aan die categorieën wordt in artikel 9 een gewicht toegekend in de vorm van een verlagingspercentage. De categorieën zijn gerangschikt naar toenemende zwaarte en zijn – waar mogelijk - ontleend aan de categorie-indeling met bijbehorende hoogte en duur van verlaging die in de Afstemmingsverordening WWB 2013 vermeld stond.

In die afstemmingsverordening werd ook het niet nakomen van de medewerkingsplicht, als bedoeld in artikel 17, tweede lid van de Participatiewet, gesanctioneerd. Deze bepaling werd echter niet overgenomen in de afstemmingsverordening Participatiewet, maar keert nu terug. Het gaat bij het “niet meewerken” met name om situaties als het niet verschijnen op een eerste afspraak (bijvoorbeeld voor een gesprek over de voortgang van een re-integratietraject). Dit benadrukt het onderscheid tussen schending van deze verplichting en het niet nakomen van de uniforme (arbeids)verplichtingen als bedoeld in artikel 18, vierde lid, Participatiewet. Voor die schendingen gelden aparte (zwaardere) sanctiebepalingen. Artikel 7, onderdeel a van deze verordening sanctioneert ook niet het niet nakomen van de verplichting om mee te werken aan het afleggen van een taaltoets als bedoeld in artikel 18b, tweede lid, van de Participatiewet. Deze vorm van het schenden van de medewerkingsplicht wordt apart en zwaarder gesanctioneerd in artikel 7a van deze verordening.

Aangezien de gemeente er inmiddels zelf op toeziet dat belanghebbende zich als werkzoekende (tijdig) laat registreren bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV) is deze sanctiebepaling komen te vervallen.

Niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen

De verwijtbare gedragingen omvatten zowel het niet als het onvoldoende nakomen van diverse verplichtingen. Artikel 18, tweede lid, van de WWB zoals dat luidde vóór 1 januari 2015 bepaalt dat het college moest afstemmen als een belanghebbende de verplichtingen "niet of onvoldoende nakomt". Met het huidige artikel 18, tweede lid, van de Participatiewet wordt dit gewijzigd in "het niet

nakomen van de verplichtingen". Het woord "onvoldoende" valt hiermee weg. Gemeend wordt dat de wetgever hiermee echter geen inhoudelijke wijziging heeft beoogd en dat dit moet worden gelezen als het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen. Om onduidelijkheid hierover te voorkomen is daarom in artikel 7 neergelegd dat sprake is van een verwijtbare gedraging bij het niet of onvoldoende nakomen van de verplichtingen.

Inspanningen in eerste vier weken na de melding (onderdeel b)

De plicht tot arbeidsinschakeling geldt vanaf datum melding (zie artikel 9, eerste lid, van de Participatiewet). Specifiek voor personen jonger dan 27 jaar geldt dat zij worden beoordeeld op hun inspanningen in de eerste vier weken na de melding (artikel 43, vierde en vijfde lid, van de Participatiewet). Is geen enkele inspanning verricht, dan bestaat op grond van artikel 13, tweede lid, onderdeel d, van de Participatiewet geen recht op bijstand. Zijn er wel inspanningen verricht, maar naar het oordeel van het college onvoldoende, dan verlaagt het college de uitkering.

Het niet naar vermogen proberen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen (onderdeel c)

Deze verwijtbare gedraging is niet aan de orde voor zover het gaat om het niet naar vermogen proberen te verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid als dit het gevolg is van een gedraging zoals bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet. In artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet staan de geüniformeerde arbeidsverplichtingen. Voor schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting geldt een apart afstemmingsregime: verlaging van de bijstand met honderd procent gedurende een in de afstemmingsverordening vastgelegde duur van ten minste een maand en ten hoogste drie maanden (artikel 18, vijfde lid, van de Participatiewet). In deze verordening is de duur vastgelegd in artikel 10.

Er is dus geen sprake van een verwijtbare gedraging zoals bedoeld in artikel 7, onderdeel c, als het niet naar vermogen proberen te verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid voortvloeit uit een gedraging zoals bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet zoals:

- het niet naar vermogen verkrijgen van algemene geaccepteerde arbeid in een andere dan de gemeente van inwoning, alvorens naar die andere gemeente te verhuizen;
- het niet verkrijgen of niet behouden van kennis en vaardigheden die noodzakelijk zijn voor het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid, en

- het belemmeren van het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid door kleding, gebrek aan persoonlijke verzorging en gedrag.

Artikel 7a. Niet meewerken aan taaltoets

Zoals in de algemene toelichting al is aangegeven, kent het eigen afstemmingsregime van artikel 18b, van de Participatiewet, geen sanctiebepaling bij schending van de impliciete verplichting van artikel 18b, tweede lid, van Participatiewet. In artikel 7a van deze verordening zijn daarvoor sanctiebepalingen opgenomen. Wat betreft de hoogte is aansluiting gezocht bij de hoogte van de sancties die in artikel 18b, van de Participatiewet zelf worden genoemd.

Het begint bij een eerste schending met 20% van de bijstandsnorm gedurende een maand en loopt bij recidive op naar telkens 100% van de bijstandsnorm gedurende een maand.

Het artikel regelt bij recidive dus zelf de sanctie. Artikel 16 van deze verordening is hier dan ook niet van toepassing.

Artikel 8. Gedragingen IOAW en IOAZ

De artikelen 8 en 9 moeten in onderlinge samenhang worden gelezen. In artikel 8 worden schendingen van verplichtingen uit de IOAW en IOAZ geformuleerd. De verwijtbare gedragingen die zijn genoemd in artikel 8, zijn ondergebracht in categorieën. Aan die categorieën wordt in artikel 9 een gewicht toegekend in de vorm van een verlagingspercentage. De categorieën zijn gerangschikt naar toenemende zwaarte en zijn – waar mogelijk - ontleend aan de categorie-indeling met bijbehorende hoogte en duur van verlaging die in de Afstemmingsverordening IOAW en IOAZ 2013 vermeld stond.

In artikel 8 is geen gedraging opgenomen in de vorm van het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid. Dit houdt verband met het feit dat juist bij deze gedraging de IOAW en IOAZ de mogelijkheid bieden tot tijdelijke of blijvende (gedeeltelijke) weigering van de uitkering. Dit is dan ook apart geregeld in artikel 18. Het tijdelijk of blijvend (gedeeltelijk) weigeren van de uitkering kan overigens ook nog in een tweetal andere situaties. Die zijn omschreven in artikel 17 en 19.

Eerste categorie

De gemeente ziet er nu zelf op toe dat belanghebbende zich als werkzoekende (tijdig) laat registreren bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV). De sanctiebepaling is daarmee komen te vervallen

Tweede categorie

Bij toekenning van de uitkering of in een later stadium kan aan de belanghebbende, die niet in staat is om op eigen kracht weer in zijn levensonderhoud te voorzien, de verplichting worden opgelegd om mee te werken aan een (diagnostisch) onderzoek naar zijn mogelijkheden en naar de inzet van re-integratie-instrumenten waaronder deelname aan een concreet re-integratietraject dat uiteindelijk moet leiden tot uitstroom of zelfstandige maatschappelijke participatie. De arbeidsinschakeling wordt direct geschaad, wanneer de belanghebbende deze verplichting niet of onvoldoende nakomt, hetgeen gevolgen kan hebben voor de duur van de aanspraak op een uitkering.

Wordt een re-integratievoorziening aangeboden dan rust op belanghebbende de verplichting zich hier volledig voor in te zetten. Gebeurt dit onvoldoende dan zal dit leiden tot vertraging van het traject. De gedragingen in deze categorie hebben echter niet tot gevolg dat het traject (definitief) geen doorgang vindt of moet worden beëindigd. Van onvoldoende medewerking is in ieder geval sprake als de belanghebbende niet op afspraken bij het re-integratiebedrijf verschijnt of opdrachten in het kader van scholing niet naar behoren uitvoert.

Het Transferium Werk en Bijstand vormt binnen het onderzoeks- en re-integratiegebeuren een bijzondere plek. Binnen deze setting gelden bepaalde huisregels die ertoe moeten bijdragen dat het diagnostisch onderzoek zo goed mogelijk kan verlopen. Overtreding van die regels -bijvoorbeeld een herhaalde weigering een hoofdtelefoon af te zetten- zou kunnen worden opgevat als een gedraging van de tweede categorie. Het zonder meer toepassen van de daarbij behorende maatregel van één maand 50% wordt echter als een te zware sanctie ervaren. Het is dan toch mogelijk om een maatregel te baseren op artikel 9, tweede lid, maar vervolgens de hoogte te matigen met toepassing van de Algemene wet bestuursrecht (evenredigheidsbeginsel). Natuurlijk dient helder te zijn dat belanghebbende, voorafgaand aan het opleggen van een maatregel eerst een duidelijke schriftelijke waarschuwing heeft gehad.

In deze tweede categorie is ook de verplichte tegenprestatie opgenomen, d.w.z. de door burgemeester en wethouders opgedragen onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden als bedoeld artikel 37, eerste lid, onderdeel f, van de IOAW of van de IOAZ.

Derde categorie

In de derde categorie gaat het om gedragingen die direct een aanleiding vormen tot een beroep op uitkering of het zonder noodzaak langer voortduren daarvan. Het gaat hier om het stellen van niet verantwoorde beperkingen ten aanzien van de aanvaardbare arbeid en om gedragingen die de kansen op arbeidsinschakeling verminderen.

Bij onderdeel a gaat het om de actieve sollicitatieplicht. De belanghebbende is verplicht een minimaal aantal sollicitaties te verrichten en hiervan op verzoek de bewijsstukken te tonen. Het exacte minimum aantal verplichte sollicitaties zal onder andere afhangen van het aanbod van algemeen geaccepteerde arbeid. Met de enkele mededeling van mondelinge sollicitaties wordt in beginsel geen genoegen genomen, tenzij kan worden geverifieerd dat deze ook daadwerkelijk hebben plaatsgevonden.

Bij onderdeel b wordt geduid op negatieve gedragingen bij sollicitaties.

Bij onderdeel c gaat het om dezelfde soort gedragingen als bedoeld in de tweede categorie onder b, echter met dit belangrijke verschil dat de gedraging heeft geleid tot het (definitief) geen doorgang vinden of afbreken van een re-integratietraject. In de praktijk zal beëindiging van zo'n traject veelal pas plaatsvinden nadat de belanghebbende door zijn gedrag herhaaldelijk heeft laten blijken niet mee te willen meewerken aan instrumenten gericht op een zo spoedig mogelijke inschakeling in het arbeidsproces. Ook kan een zeer ernstige gedraging, bijvoorbeeld diefstal tijdens een proefplaatsing, tot beëindiging van het traject leiden. In alle gevallen betreft het gedragingen die de kans op uitstroom voor langere tijd vrijwel onmogelijk maken. Zonder traject is inschakeling in arbeid voor de desbetreffende belanghebbende immers niet mogelijk.

Artikel 9. Hoogte en duur van de verlaging

Zie voor de verlagingswaardige gedragingen de toelichting bij artikel 7, 7a en 8.

Met de Wet Maatregelen WWB zijn geüniformeerde arbeidsverplichtingen en bijbehorende maatregelen geïntroduceerd. Zie artikel 18, vierde en vijfde lid, van de Participatiewet. Voor het bepalen van de zwaarte van de afstemming als gevolg van de gedraging zoals omschreven in de

derde categorie is aansluiting gezocht bij de verlaging voor het schenden van de geüniformeerde arbeidsverplichting “het naar vermogen verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid in een andere dan de gemeente van inwoning”, zoals omschreven in artikel 18, vierde lid, onder c van de wet.

Voor de hoogte en duur van de verlaging bij gedragingen in de eerste en tweede categorie is zoveel mogelijk aangesloten bij het voorheen onder de Wet werk en bijstand geldende afstemmingsbeleid.

Bij het bepalen van de hoogte van de maatregel inzake IOAW en IOAZ is aansluiting gezocht bij de afstemmingsverordening Participatiewet. Verschil is dat als gevolg van de andere uitkeringssystematiek van IOAW/IOAZ (bruto-benadering) hier wordt uitgegaan van een percentage van de grondslag, terwijl bij de Participatiewet een percentage geldt van de toepasselijke (netto) bijstandsnorm als bedoeld in artikel 5, onderdeel c, van de Participatiewet. Dit kan ertoe leiden dat de uiteindelijk op te leggen maatregel qua hoogte van het bedrag iets afwijkt van die binnen de Participatiewet.

Artikel 10. Duur verlaging bij schending geüniformeerde arbeidsverplichting

De eerste keer dat het college het verwijtbaar niet naleven van een geüniformeerde arbeidsverplichting vaststelt, bedraagt de verlaging honderd procent van de bijstandsnorm gedurende een bij deze verordening vastgestelde periode (artikel 18, vijfde lid, eerste volzin, van de Participatiewet). De periode van de verlaging is in deze verordening vastgesteld op de minimale duur van een maand.

Artikel 11. Verrekenen verlaging

Het college heeft de mogelijkheid bij verlaging van de bijstand wegens schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting, de verlaging te verrekenen. Dit over de maand van oplegging van de maatregel en ten hoogste over de twee volgende maanden. Over de eerste maand moet minimaal een derde van het bedrag van de verlaging worden verrekend (artikel 18, vijfde lid, tweede volzin, van de Participatiewet). Wanneer belanghebbende tot inkeer komt, wordt de verlaging stopgezet en ontvangt belanghebbende weer de volledige uitkering (artikel 18, elfde lid, van de Participatiewet). Het gaat hier om een facultatieve bepaling.

Verrekenen bij bijzondere omstandigheden

Er is voor gekozen gebruik te maken van de mogelijkheid tot het verrekenen van het bedrag van de verlaging bij een eerste schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting (of een herhaalde schending buiten de recidivetermijn) als bijzondere omstandigheden dit rechtvaardigen. Hierbij kan worden gedacht aan:

- vergroting schuldenproblematiek;
- (dreigende) huisuitzetting;
- afsluiting van gas en elektriciteit.

Geen verrekening bij recidive

Is sprake van een tweede of volgende schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting binnen de recidivetermijn, dan is verrekenen van de maatregel niet mogelijk. Artikel 11 bepaalt immers dat verrekenen uitsluitend mogelijk is bij een gedraging zoals bedoeld in artikel 10 van deze verordening én als sprake is van bijzondere omstandigheden. Recidive is niet geregeld in artikel 10, maar in artikel 16, van deze verordening en artikel 18, zesde, zevende en achtste lid, van de Participatiewet. Daarom is verrekenen bij recidive niet mogelijk.

Artikel 12. Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid

Aan de Participatiewet ligt het beginsel ten grondslag dat iedereen in eerste instantie in zijn eigen bestaan(skosten) dient te voorzien. Pas wanneer dat niet mogelijk is, kan men een beroep doen op bijstand. Hoofdregel is dus dat iedereen alles zal moeten doen en nalaten om een beroep op bijstand te voorkomen. Leidt een gedraging ertoe dat belanghebbende eerder, langer of voor een hoger bedrag is aangewezen op bijstand, dan is veelal sprake van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan. Hiervan is in ieder geval sprake bij de volgende gedragingen (als die er toe leiden dat belanghebbende eerder, langer of voor een hoger bedrag is aangewezen op bijstand):

- het te snel interen van vermogen;
- het door eigen schuld verliezen van het recht op een uitkering;
- het door eigen schuld te laat aanvragen van een voorliggende voorziening.

Op grond van artikel 12 van deze verordening kan een verlaging worden opgelegd wegens het betonen van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan. De ernst van de gedraging komt tot uitdrukking in de hoogte van het benadelingsbedrag. Dat is in dit geval het gedeelte van de uitkering waarop eerder, langer of tot een hoger bedrag een beroep wordt gedaan.

Het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid.

Het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid wordt aangemerkt als een geüniformeerde arbeidsverplichting (zie artikel 18, vierde lid, onderdelen a en g, Participatiewet). Op grond van het bepaalde in artikel 9, eerste lid Participatiewet geldt die verplichting vanaf de dag van melding. Is sprake van schending van deze verplichting dan moet afstemming plaatsvinden volgens de regels van artikel 18 van de Participatiewet en artikel 10 en 16 van deze verordening. Wanneer echter sprake is van het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid voorafgaand aan de dag van melding, dan moet deze gedraging worden gezien als een vorm van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid.

Hierbij kan het onder meer gaan om verwijtbaar ontslag, bijvoorbeeld een ontslag op staande voet wegens diefstal of werkweigering.

In deze gevallen wordt een eventuele aanvraag WW vrijwel zonder uitzondering geweigerd. Dit betekent echter niet dat de sociale dienst de constatering van het UWV dat er sprake is van verwijtbaarheid zonder meer kan overnemen. Vanuit zorgvuldigheidsoogpunt zal er zelf enig onderzoek moeten plaatsvinden. Daarbij moet met name worden gedacht aan het beginsel van hoor en wederhoor. Levert dit onderzoek gereede twijfel over de verwijtbaarheid op en is bezwaar tegen de weigering van de WW-uitkering ingesteld dan wordt de beslissing hiervan afgewacht. Komt hieruit naar voren dat het ontslag niet verwijtbaar is dan kan er in het kader van de Participatiewet ook geen sprake zijn van verwijtbaarheid. Wordt het primaire besluit van het UWV in bezwaar gehandhaafd dan kan van de zijde van de Sociale Dienst alsnog een maatregel volgen.

Is na eigen onderzoek (eveneens) geen twijfel over de verwijtbaarheid dan kan de betreffende maatregel worden opgelegd (let op afstemming met artikel 18, eerste lid Participatiewet).

Als de belanghebbende geen bezwaar aantekent tegen de primaire beslissing van het UWV en vervolgens een bijstandsuitkering aanvraagt, dan zal de Sociale Dienst natuurlijk ook zelf moeten onderzoeken of het ontslag verwijtbaar is. En ook nu speelt hoor en wederhoor een belangrijke rol.

Blijkt dat het ontslag verwijtbaar is dan volgt, onverminderd het bepaalde in artikel 2, tweede lid, de betreffende maatregel.

Omdat de standaard sanctiemethodiek met betrekking tot gedragingen die in het algemeen vallen onder het begrip “tekortschietend besef van verantwoordelijkheid” zoals verwoord in artikel 12, eerste lid, niet bij de specifieke gedraging genoemd in het vijfde lid past, wordt mede gezien de ernst van de gedraging aansluiting gezocht bij de methodiek die geldt bij gedragingen van de derde categorie als bedoeld in artikel 7 onderdeel c. De hoogte van de sanctie is in dat geval aangegeven in artikel 9 onderdeel c.

Bijstand in de vorm van een geldlening

Als sprake is van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid kan het college tevens besluiten de bijstand in de vorm van een geldlening te verstrekken. Dit volgt uit artikel 48, tweede lid, onderdeel b, van de Participatiewet. Als het college besluit beide instrumenten te gebruiken (leenbijstand én verlaging) moet het wel voldoende acht slaan op het totale effect hiervan voor de bijstandsgerechtigde. (*CRvB 20-03-2007, nrs. 06/515 NABW e.a., ECLI:NL:CRVB:2007:BA2344.*)

Artikel 13. Zeer ernstige misdragingen

Onder de term 'zeer ernstige misdraging' dient in elk geval te worden verstaan: elke vorm van ongewenst en agressief fysiek contact met een persoon of het ondernemen van pogingen daartoe. Hieronder valt bijvoorbeeld schoppen, slaan of het (dreigen met) gooien van voorwerpen naar een persoon. Ook het toebrengen van schade aan een gebouw of inventarisonderdeel, evenals het ondernemen van pogingen daartoe in enige vorm wordt als zeer ernstige misdraging gezien. Handelingen die door hun grote en mogelijk blijvende impact op de desbetreffende persoon of personen grote invloed hebben zoals het opzetten van gerichte lastercampagnes, seksuele intimidatie, het tonen van steek- en/of vuurwapens evenals (pogingen tot) opsluiting in een ruimte zijn eveneens als zeer ernstige misdraging te beschouwen. (*Kamerstukken II 2013/14, 33 801, nr. 3, blz. 24*). Ook verbaal geweld valt onder de noemer 'zeer ernstige misdraging'. (*CRvB 19-08-2008, nrs. 07/2416 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2008:BE8919*). Het gaat dus om alle vormen van zeer ernstige misdragingen tegenover de met de uitvoering van de Participatiewet belaste personen en instanties (college, SVB en re-integratiebedrijven) tijdens het verrichten van hun werkzaamheden. (*Kamerstukken II 2013/14, 33 801, nr. 3, blz. 55.*) Met de zinsnede 'tijdens het verrichten van de werkzaamheden' wordt aangegeven dat de misdraging dient plaats te vinden in het kader van de

uitvoering van de Participatiewet. Dat is anders als betrokkenen elkaar buiten werktijd tegen komen: dan is alleen het strafrecht van toepassing. (*Kamerstukken II 2013/14, 33 801, nr. 3, blz. 25-26.*)

Voor wat betreft de hoogte van de verlaging als gevolg van een zeer ernstige misdraging, wordt in de verordening onderscheid gemaakt tussen enerzijds vernieling (schade toebrengen aan gebouw of inventaris of pogingen daartoe) en anderzijds het toepassen van fysiek geweld en/of het uiten van mondelinge of schriftelijke bedreigingen. De laatste misdragingen worden in de regel zwaarder aangerekend. Zowel voor de Participatiewet als voor de uitvoering van de IOAW en IOAZ wordt hier eenzelfde beleidslijn gevolgd.

Artikel 14. Niet nakomen van overige verplichtingen

De Participatiewet geeft het college de bevoegdheid om personen verplichtingen op te leggen die volledig individueel bepaald zijn. Artikel 55 van de Participatiewet biedt daartoe de mogelijkheid en beperkt deze tot een viertal categorieën, te weten:

1. verplichtingen die strekken tot arbeidsinschakeling;
2. verplichtingen die verband houden met de aard en het doel van een bepaalde vorm van bijstand;
3. verplichtingen die strekken tot vermindering van de bijstand, en
4. verplichtingen die strekken tot beëindiging van de bijstand.

De hoogte van de verlaging is in deze verordening per categorie verschillend vastgesteld. Omdat de verplichtingen die het college op grond van artikel 55 van de Participatiewet kan opleggen een zeer individueel karakter hebben, kan het voorkomen dat de in de verordening vastgestelde verlaging niet is afgestemd op de individuele omstandigheden van een belanghebbende. Het college zal daarom altijd rekening moeten houden met de individualiseringsbepaling van artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet. Deze bepaling verplicht het college de bijstand af te stemmen op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van een belanghebbende. In individuele gevallen kan dus worden afgeweken van de in dit artikel vastgestelde verlaging.

Artikel 15. Samenloop van gedragingen

Samenloop bij één gedraging waardoor meerdere verplichtingen worden geschonden

Het eerste lid regelt samenloop als sprake is van één gedraging die schending oplevert van

meerdere verplichtingen, die zijn genoemd in deze verordening, artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet of in beide regelingen. In dat geval wordt één verlaging opgelegd. Voor het bepalen van de hoogte en de duur van de verlaging wordt uitgegaan van de gedraging waarop de hoogste verlaging is gesteld.

Samenloop bij meerdere gedragingen waardoor één of meerdere verplichtingen worden geschonden

Het tweede regelt samenloop als sprake is van meerdere gedragingen die schending opleveren van één of meerdere verplichtingen, die zijn genoemd in deze verordening, artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet of in beide regelingen. Dit wordt 'meerdadse samenloop' genoemd. In dat geval wordt voor iedere gedraging een afzonderlijke verlaging toegepast. Deze verlagingen worden in principe gelijktijdig opgelegd. Dit is anders als dit niet verantwoord is. Hierbij spelen factoren zoals de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van een belanghebbende een rol. Daarvoor moet altijd gekeken worden naar de individuele omstandigheden. De verlaging wordt dan over meerdere maanden uitgesmeerd.

Samenloop met een bestuurlijke boete

Het derde en vierde lid regelen in hoeverre een verlaging kan worden opgelegd als sprake is van een verlagingswaardige gedraging die tevens een boetewaardige gedraging is.

Als sprake is van één gedraging die zowel schending van een in deze verordening opgenomen verplichting als schending van de inlichtingenplicht oplevert, kan de schending van deze verplichtingen niet gezamenlijk worden afgedaan, omdat schending van de inlichtingenplicht (wettelijk) is geregeld in de vorm van een bestuurlijke boete. In het geval zich de situatie voordoet dat er sprake is van samenloop tussen de bestuurlijke boete en afstemming dient het college in het individuele geval te beoordelen welke sanctie wordt opgelegd. Bij eendaadse samenloop ligt het voor de hand één sanctie op te leggen. Het college bepaalt of al dan niet een boete wordt opgelegd. Is dit het geval, dan wordt geen verlaging meer opgelegd (derde lid).

Bij meerdadse samenloop ligt het voor de hand de gedraging te sanctioneren door het opleggen van een bestuurlijke boete voor zover sprake is van een gedraging waarin ook een beboetbare gedraging zit. Daarnaast kan het college in dit geval nog een of meer maatregelen opleggen, waarbij

bij de hoogte van de afstemming zo nodig rekening kan worden gehouden met de boete en de eventuele andere maatregelen (vierde lid).

Als sprake is van één gedraging die zowel schending van een in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet benoemde verplichting als schending van de inlichtingenplicht oplevert, is het voorgaande ook van toepassing.

Artikel 16. Recidive

Recidive schending geüniformeerde arbeidsverplichting

Is sprake van het niet of onvoldoende nakomen van een geüniformeerde arbeidsverplichting binnen twaalf maanden nadat aan een belanghebbende een eerste maatregel is opgelegd wegens schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting, dan bedraagt de verlaging honderd procent gedurende twee maanden. Dit is geregeld in het eerste lid en valt binnen de in artikel 18, zesde lid, van de Participatiewet gegeven marges.

Bij een derde, vierde en volgende schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting, telkens binnen twaalf maanden na oplegging van de vorige maatregel, bedraagt de verlaging honderd procent gedurende drie maanden (artikel 18, zevende en achtste lid, van de Participatiewet).

Recidive wegens herhaling andere verwijtbare gedragingen

Als binnen twaalf maanden na een eerste verwijtbare gedraging wederom sprake is van een verwijtbare gedraging waarmee dezelfde verplichting wordt geschonden, wordt de grotere mate van verwijtbaarheid tot uitdrukking gebracht in een verdubbeling van de duur van de verlaging.

Met de eerste verwijtbare gedraging wordt de eerste gedraging bedoeld die aanleiding is geweest tot een verlaging, ook als wegens dringende redenen – op grond van artikel 4, tweede lid, van deze verordening en eventueel 18, tiende lid, van de Participatiewet – is afgezien van het opleggen van een verlaging. Dit geldt ook als van afstemming op grond van artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet is afgezien van het opleggen van een verlaging. Is vanwege de afwezigheid van elke vorm van verwijtbaarheid afgezien van een verlaging, dan is het niet mogelijk om bij toepassing van recidive deze gedraging mee te tellen. Voor het bepalen van de aanvang van de termijn van twaalf maanden, geldt het tijdstip waarop het besluit waarmee de verlaging is opgelegd, is verzonden.

Recidive op recidive bij niet geüniformeerde arbeidsverplichtingen

Ook in het geval dat een belanghebbende voor een derde of volgende keer een niet geüniformeerde arbeidsverplichting schendt is telkens een verdubbeling van de duur van de verlaging van toepassing. Dit is de verlaging die geldt bij een eerste schending van de verplichting. Er is expliciet niet voor gekozen de hoogte of de duur van de vorige verlaging te verdubbelen. Uitgangspunt is verdubbeling van de hoogte of de duur van de oorspronkelijke verlaging. Hiermee wordt stapeling van verdubbeling van de verlaging voorkomen.

Voor toepassing van de recidivebepaling is hier eveneens vereist dat het opnieuw schenden van dezelfde verplichting plaatsvindt binnen twaalf maanden na bekendmaking van het vorige besluit waarmee een verlaging is toegepast. Is in het vorige besluit vanwege de afstemming op grond van artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet of vanwege dringende redenen afgezien van het opleggen van een verlaging afgezien dan is toch sprake van recidive wanneer binnen twaalf maanden na bekendmaking van dit vorige besluit dezelfde verplichting wordt geschonden.

Eenzelfde gedraging vereist voor recidive

Voor recidive als bedoeld in het eerste en tweede lid is vereist dat sprake moet zijn van "eenzelfde verwijtbare gedraging" als de gedraging waarvoor de eerste verlaging is opgelegd. Voorwaarde is dus dat dezelfde verplichting wordt geschonden. Is dit niet het geval, dan moet de verwijtbare gedraging worden aangemerkt als een eerste schending van een verplichting. Heeft een persoon zich zeer ernstig misdragen (artikel 13) binnen twaalf maanden nadat een verlaging is opgelegd wegens het niet of onvoldoende nakomen van de medewerkingsplicht (artikel 7, onder a), dan is geen sprake van recidive aangezien het niet "eenzelfde gedraging" betreft. Evenmin is sprake van recidive als een belanghebbende niet meewerkt aan het opstellen van een plan van aanpak (artikel 7, onder b, ten eerste) en vervolgens een opgedragen tegenprestatie niet verricht (artikel 7, onder b, ten vierde). Ook dan is geen sprake van eenzelfde gedraging aangezien twee verschillende verplichtingen zijn geschonden.

Taaleis

Artikel 16 van de verordening is niet van toepassing op gedragingen waar artikel 7a van de verordening op doelt. Artikel 7a omvat een eigen sanctieregime bij recidive.

Artikel 17: Door eigen toedoen verliezen van algemeen geaccepteerde arbeid

In deze bepaling is de mogelijkheid die de IOAW en IOAZ biedt om bij verwijtbare werkloosheid de uitkering blijvend of tijdelijk geheel of gedeeltelijk te weigeren, volledig uitgewerkt.

Vanwege het specifieke uitkeringsregime van IOAW en IOAZ is gekozen voor het blijvend (gedeeltelijk) weigeren van de uitkering. Verwijtbare werkloosheid wordt de belanghebbende hier dus zwaar aangerekend.

Bij een volledige weigering van de uitkering, kan de belanghebbende in wezen per direct aankloppen voor (aanvullende) bijstand ingevolge de Participatiewet. Binnen het kader van de Participatiewet zal dan moeten worden beoordeeld of belanghebbende recht heeft op bijstand (in afwijking van de IOAW en IOAZ kent de Participatiewet een beperkte vermogensvrijlating en een ruimer inkomensbegrip) en in hoeverre het maatregelwaardige gedrag ook binnen de Participatiewet tot een verlaging zou hebben geleid. Hoewel alle besluiten zorgvuldig moeten worden genomen geldt -juist omdat het hier gaat om een ingrijpende sanctie- dat bij de besluitvorming uiterste zorgvuldigheid moet worden betracht. Daarbij moet met name aandacht uitgaan naar het beginsel van hoor en wederhoor. Overigens geldt dit evenzeer bij toepassing van artikel 18 en 19.

Artikel 18: Niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid

Anders dan binnen de Participatiewet kan in het kader van de IOAW en IOAZ bij het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid de uitkering blijvend of tijdelijk geheel of gedeeltelijk worden geweigerd. Net als in voorgaand artikel is ook hier vanwege het specifieke uitkeringsregime van de IOAW en IOAZ gekozen voor het blijvend (gedeeltelijk) weigeren van de uitkering. Het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid weegt dus eveneens zwaar.

Bij het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid gaat het concreet om het weigeren van een aangeboden dienstverband. Het kan hierbij om allerlei soorten arbeid gaan, gesubsidieerd of regulier, fulltime of parttime, tijdelijk of voor onbepaalde duur. Essentieel is dat de belanghebbende door de werkweigering afziet van een concrete kans om geheel of gedeeltelijk uit de IOAW of IOAZ

te komen. Bij een volledige weigering geldt eenzelfde handelswijze als hiervoor bij artikel 17 is geschetst.

Artikel 19: Het door eigen toedoen niet verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid

IOAW en IOAZ bieden ook wanneer sprake is van het door eigen toedoen niet verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid de mogelijkheid de uitkering blijvend of tijdelijk geheel of gedeeltelijk te weigeren. Geheel in lijn van de voorgaande artikelen wordt ook hier de uitkering blijvend (gedeeltelijk) geweigerd.

Het gaat in deze om een meer ernstige variant van de gedraging bedoeld in artikel 8, onder c, punt 2.. De belanghebbende die een IOAW- of IOAZ-uitkering ontvangt moet blijik geven van dusdanig belemmerend gedrag dat kan worden gesproken van het “door eigen toedoen niet verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid”.

Het door eigen toedoen niet verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid moet overigens niet worden verward met het niet naar vermogen trachten algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen bedoeld in artikel 8, onder c, punt 1. Daar gaat het om schending van de actieve sollicitatieplicht.

Voor de volledigheid moet er nog op worden gewezen dat het begrip inkomen zoals vermeld in de het tweed lid van de artikelen 17 t/m 19 overeenkomt met de begripsomschrijving in artikel 8 van de IOAW en IOAZ.